

ДУХОВНІ
СКАРБИ
НАРОДУ

Упорядник ТЕТЯНА МУДРИК

Автори тексту

ЯРЕМА ГОЯН ТА ВІТАЛІЙ СИДОРЕНКО

Редакційна колегія:

**Т. В. ГЛАВАК,
І. Г. БАРВІНОК,
В. М. МАШИНЦЕВ**

ДУХОВНІ СКАРБИ НАРОДУ

Фотоальбом
про розквіт культури
Радянської
України

Фотоальбом
о расцвете культуры
Советской
Украины

Photo Album
on the Flourishing Culture
of Soviet
Ukraine

Album de photos
sur l'épanouissement
de la culture
en Ukraine Soviétique

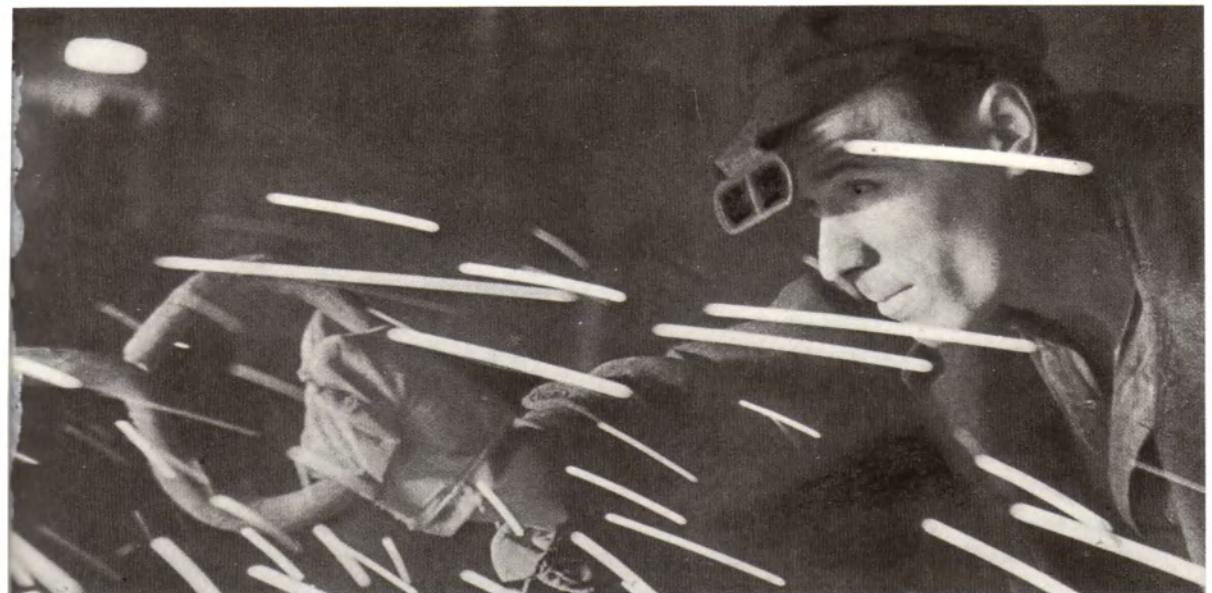
...У нас склалась і розцвіла єдина за духом і своїм принциповим змістом радянська соціалістична культура. Ця культура включає в себе найцінніші риси і традиції культури та побуту кожного з народів нашої Батьківщини. В той же час будь-яка з радянських національних культур живиться не тільки з власних джерел, але й черпає з духовного багатства інших братніх народів і, з свого боку, благотворно впливає на них, збагачуючи їх.

Л. I. Брежнєв

на честь великой Красной
социалистической революции

Ми — з України!

Слова ці, як урочистий заспів великих святкових концертів, чуємо у себе вдома, на українській землі, лунають вони першим акордом пісні братерства в республіках-сестрах, дзвеняТЬ, мов криця, і виростаЮТЬ, мов колос, у концертних залах далеких континентів.

Ми — з України!

Дівчата, як маків цвіт, і хлопці, гарні й стрункі,— артисти Державного заслуженого академічного ансамблю танцю УРСР імені П. Вірського — то з їхніх вуст звучать ці високі слова, що в них відбилися величний дух народу, визволеного Великим Жовтнем з-під віковічного гніту, барви розквітлого краю, паходці полів, жар калини, чистота синього неба. Пишний, білий коровай на вишиваному рушнику, одяг красивий, аж очі вбирає, уклін гостинний і шанобливий, але повний гідності, радість на лицах, як усміх нашого життя,— і слова, мовлені з піднятими вгору головами, як це можуть робити тільки вільні люди:

— Ми — з України!

Три слова, з яких постає образ величі народу, образ прекрасної і сильної республіки, між вільними вільної, між рівними рівної, що в Союзі Радянськім щастя знайшла.

Невпізнанно змінилася наша земля за роки Радянської влади. Нині Україна — високорозвинена, квітуча соціалістична республіка. Її економіка — складова частина єдиного загальносоюзного народногосподарського комплексу країни — представлена могутньою металургією, багатогалузевим машинобудуванням, розвиненою хімічною промисловістю, високомеханізованим сільським господарством... Соціалістичний спосіб життя формує у людини ставлення до праці як до категорії вищої моральної цінності, бо створив кожному трудівникові найсприятливіші суспільно-політичні умови для творчого зростання в будь-якій галузі його діяльності.

«Є хліб — буде й пісня». Ці слова Леоніда Ілліча Брежнєва вже стали афоризмом. Мільйони людей творять духовні цінності народу — справді загальнодоступні, відкриті кожному членові суспільства з дитячих літ.

Ось лише кілька цифр, яскравих штрихів нашого поступу. Щодня перед трудящими республіки гостинно відчиняють двері 26 тисяч палаців культури і клубів, три четверті з яких — на селі. Кожен восьмий сільський трудівник України — учасник художньої самодіяльності. Концерти аматорських колективів — театрів, хорів, оркестрів, хореографічних ансамблів, агібригад, виставки студій образотворчого, декоративно-прикладного, фотомистецтва відвідують щороку сотні мільйонів чоловік. Це показники не лише культурного рівня народу, а й його громадсько-політичної активності.

У розвитку масової самодіяльної творчості трудящих — запорука успіхів професійних мистецьких колективів республіки. Ще на початку 20-х років на благодатному ґрунті української народної пісні народилася перша державна професійна хорова капела «Думка», у репертуарі якої нині — твори українських композиторів М. Лисенка, М. Леонтовича, Л. Ревуцького, С. Людкевича, Б. Лятошинського, К. Данькевича, А. Штогаренка, Г. Майбороди,

всесвітньо відомі хорові полотна Л. Бетховена, Д. Верді, Д. Шостаковича, С. Прокоф'єва та інших видатних майстрів. До колективу прийшло міжнародне визнання. ...У нас у Франції немає хору, здатного інтерпретувати будь-які великі твори Баха чи Гайдна так, як цей хор. Це прекрасний хор», — писав видатний диригент Е. Ансерме.

У кожній області республіки є свої професійні драматичні театри, що творчо розвивають традиції уславлених акторів Амвросія Бучми, Юрія Шумського, Гната Юри, Дмитра Мілютенка... З успіхом проходять концерти Державної капели бандуристів УРСР, Київського мюзик-холу, виступи української циркової групи, численних естрадних виконавців — практично всі види мистецтв представлені на українській сцені відомими колективами, лауреатами всесоюзних та міжнародних конкурсів.

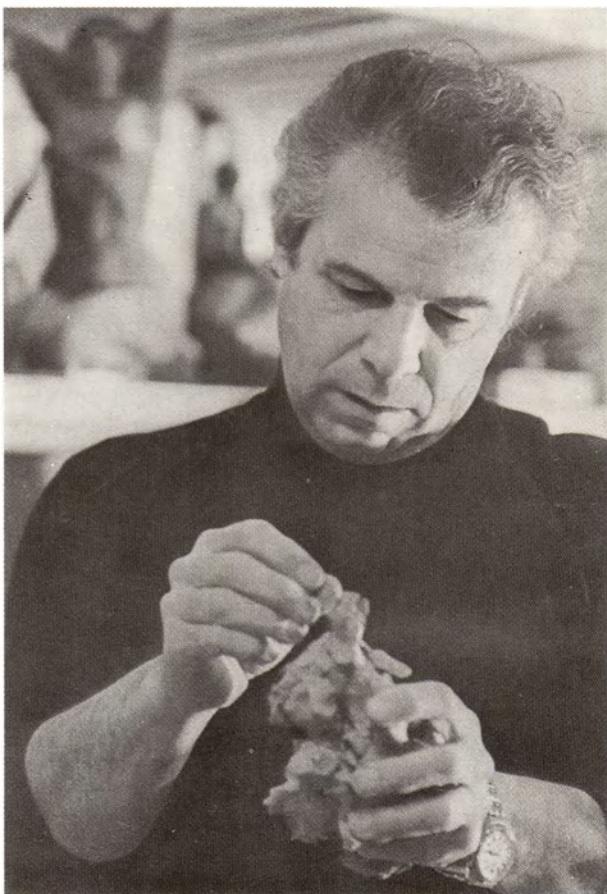
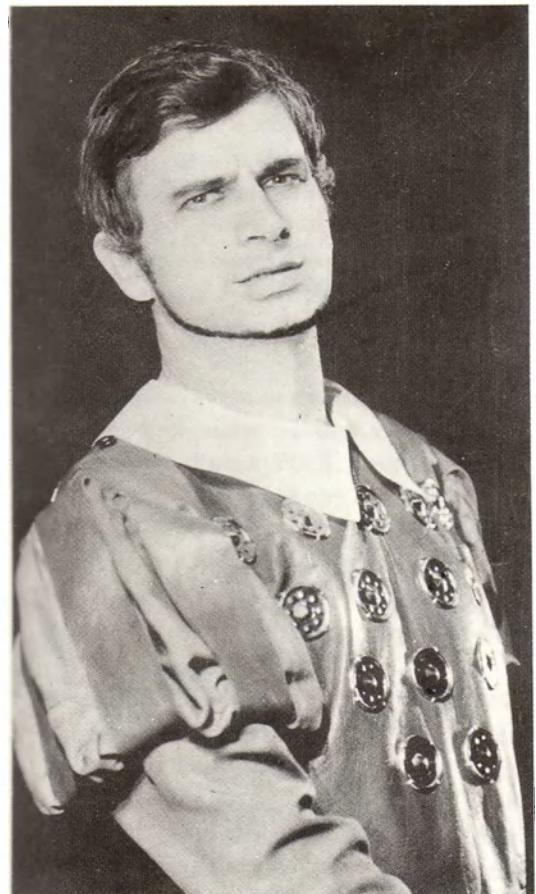
Там, де панівні класи віками насаджували злидні, безправ'я, встає у повній величі людина-трудівник, людина-творець, визволена людина. Ми живемо заповітами Леніна, у серці несемо дорогі слова, що ними освітлена радянська дійсність: «Мистецтво належить народові». Ці слова, що пролунали з уст великого вождя на початку двадцятого віку і яких не знало до цього жодне суспільство на землі, оволоділи масами, і, як комуністичні ідеї, стали матеріальною силою. Заповіти Леніна — наш дороговказ. Могутня і жива їх будівничча сила. Вона дзвенить у нашему кроці вперед, вона оновлює світ. Заповіти Леніна ясніють у кожному слові величного документа епохи — нової Конституції СРСР, де так повно виражено загальнонародну турботу про передову культуру, її значення для комуністичного будівництва і всебічного розвитку особистості. Людині надано беззастережне право користуватися всіма духовними цінностями, які створило людство.

У нас найнижчі в світі ціни на квитки в театри, в концертні зали, музеї, масовий відвідувач іде в парки і заповідники, на мистецькі виставки. Три чверті населення України користуються послугами 65 тисяч бібліотек, громадський книжковий фонд яких налічує 762 мільйони примірників. Ось вони, скарби, що належать усьому народові, ось вона, справжня свобода розкриленої людини, яка, навчившись писати в школах лікнепу, одразу гордо вивела своє кредо: «Ми — не раби, раби — не ми!» Людини, яка за кілька десятиліть здолала шлях від сохи до зоряних світів.

Ми — радянські люди!

Радянські люди! Ці слова, уперше сказані Володимиром Іллічем, навічно увійшли в плоть і кров народу, в його повсякденне життя. Радянські люди, великий радянський народ — ці безмежно дорогі нам поняття ми з честю пронесли крізь роки найтяжчих випробувань. Це найбільший наш духовний скарб, щедре джерело, з якого витікають чисті ріки, промінь, від якого видніше стає на світі. Виколосала братів у спільній колисці маті — Київська Русь, і сповив їх Дніпро-Славутич, що через землі Росії, Білорусії та України тече у вічність. Як джерела і ріки братніх земель напувають Дніпро, так чуття єдиної родини виростало в серцях кращих синів і дочок трьох народів, зливалося в дужу течію, яка пробила морок самодержавного «темного царства» і пропливла через віки у наш день.

...Старовинною площею Львова ступає велична людська постать. Однією рукою тримає книгу, а другою — широким жестом війнула над землею, мовби в ріллю незайману висіяла зерно. Вся постава — нестримний рух уперед. Це «друкарь книг, пред тем невиданных», син Москви Іван Федоров, якого привела на Україну прекрасна мета «розсівати по світу зерна духовні». У пітьмі середньовіччя, в холодну зимову пору, коли українські міста і села косила чума, світлий посланець російського народу, ризикуючи життям, пробився до Львова, де випустив із свого верстата перші друковані книги на Україні. І прості, бідні люди — ремісники, кустарі — зрозуміли, на який подвиг іде дорога їм людина. Вони прийняли Івана Федорова як рідного, дали йому дах над головою, зібрали гроші для першої друкарні, запропонували свої золоті руки. Українське книгодрукування народилося як паросток російської друкарської справи. І ми ніколи не забудемо перший федоровський «Буквар». Маленька книжечка, що вміщається на долоні, стала великою в нашій історії, бо була першою світською книгою не для вибраних,— для всього народу. Крізь товщу віків та полум'я боротьби проріс і заколосився той урожайний засів. І тепер, коли в нашій країні мовами народів Радянського Союзу друкується 90 «Букварів» тиражем п'ять мільйонів примірників, коли щодня на Україні виходить півмільйона книг, а разом тиражем 35 мільйонів примірників видається понад 2500 газет, журналів, іншої періодики, ми пам'ятаємо, що біля колиски українського книгодрукування стояв росіянин Іван Федоров.

Яскравий факел, запалений сином Москви, освітив духовне життя народів. Бачиш його постать на міській площі, і здається, ніби він щойно вийшов з своєї друкарні, завітав до нас з глибини століть і приніс із собою живу іскру освіти й науки.

На півночі республіки, в невеликому чернігівському селі Сеньківці, де сходяться землі Росії, України та Білорусії, стоїть монумент Дружби народів. Дорогами братерства приходять сюди люди з усіх республік у дні урочистих свят, кладуть квіти до пам'ятника Леніну, відвідують народний музей дружби, співають пісень. Прекрасною маніфестацією єдності стало тут святкування 325-річчя возз'єднання України з Росією. Сюди прибули дорогі сусіди з Брянщини і Гомельщини, щоб разом з чернігівцями підняти прapor огляду творчих досягнень сільської художньої самодіяльності, приуроченого ювілею.

Зарядом великої виховної сили виповнені такі творчі фестивалі, світлі почуття будять вони в серцях людей. Аматори сцени збагачують свій репертуар творами братніх народів, використовують у художніх програмах епізоди з історії села, району, краю, що розповідають про наше братерство, запрошують на урочистості своїх друзів по змаганню з союзних республік. До хмельничан завітали гості з Тамбовщини, у селі Циблях Переяслав-Хмельницького району українські хлібороби і москвичі запалювали разом факел огляду художньої самодіяльності Київщини. Яскравий вогняний спалах освітив святкові обличчя в доменному цеху «Запоріжсталі» — заслужений сталевар республіки Герой Соціалістичної Праці П. С. Дорошенко зварив

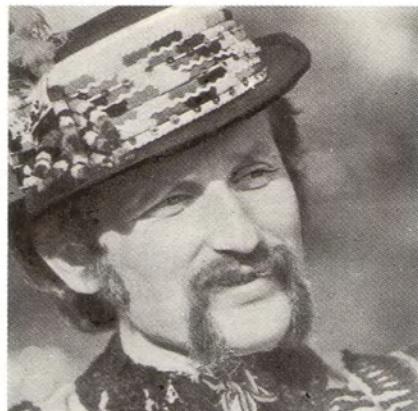
плавку дружби. Поруч з уславленим робітником стояли друзі з Росії, хлібороби Придніпров'я, працівники сільських закладів культури — всім їм дорога була ця мить єднання Серпа і Молота. Підійшов до вогняного джерела знатний колгоспний трудівник, Герой Соціалістичної Праці А. С. Нікітенко, запалив факел — і люди шанобливо, мов пісню, винесли краплину вогню із заводського цеху на роздолля полів. І спалахнуло від того факела на майдані села Жовтневого Токмацького району вогнище, що, як і плавка на «Запоріжсталі», присвячувалося дружбі.

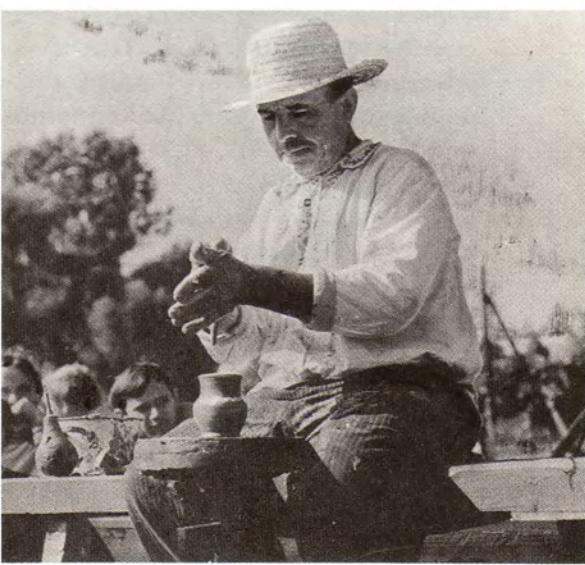
Свята народних талантів стали яскравою маніфестацією братерства українського і російського народів, усіх народів нашої Батьківщини. Хлібом-сіллю на вишиваних рушниках зустрічає братів українська земля. Пливуть Дніпром пісенні вінки «Київської весни», шумлять молоді дерева в парку дружби столиці республіки, новими мелодіями збагачується щорічний фестиваль мистецтв «Золота осінь». Його піднесені акорди щоразу відзываються у місті, дорогому нам своєю історією, у місті-музеї, місті-символі — Переяславі-Хмельницькому.

Слава і Переяслав — два рідних слова, з одного кореня ростуть. Вслушайтесь у їх музику, відчуйте світло, яким споконвіку виповнені вони. «Навіки разом!» — ці слова, що пролунали з самого серця народів України і Росії, Переяслав почув першим і на Раді народній назвавше вписав у історію нашу спільну радість Возз'єднання. А через два століття тут народилися пророчі слова безсмертного Шевченкового «Заповіту» — про сім'ю велику, сім'ю вольну, нову.

Є глибока символіка в тому, що заповітна Кобзарева дума, яка живе в світлих днях радянської дійсності, стала поетичним девізом традиційного свята дружби «В сім'ї вольній, новій». Воно приходить завжди благодатної урожайної пори на Черкащину — на ту землю, яку «сходив Тарас малими босими ногами». Звідси посылав Богдан Хмельницький до Москви свої листи — перші вісники Возз'єднання, звідси пролягла його дорога до Переяслава. Тільки пролунає на Черкащині перший рядок заспіву великої пісні братерства, девіз літературно-мистецького свята «В сім'ї великий, в сім'ї вольній, новій», як одразу продзвенить, мов естафета віків, другий рядок пісні, славне Тичинине «Чуття єдиної родини» — новий злет заповітних чуттів народу, виплеканих і звеличених епохою Жовтня. Літературний фестиваль, започаткований письменниками Чернігівщини, Брянщини і Гомельщини, уже ввійшов у традицію і щорічно розквітає на рідній землі поета.

«Ніде немає байдужих, коли йдеться про успіхи трударів України,— ці хвилюючі слова передав з Москви депутат Верховної Ради СРСР Олесь Гончар через кілька годин після того, як посланці народні прийняли Основний Закон нашої держави.— Щиру пошану кожної радянської людини, відгук у найдальших краях радянської землі викликають звитяжна праця робітничого класу республіки, подвиг славетних українських хліборобів, невисипуща творчість наших учених, митців, артистів, письменників, тих, хто талантом своїм, постійним горінням душі створює чудові духовні цінності

для народу. Українська художня класика, як і досягнення сьогоднішньої української культури, викликають повсюдний інтерес. У кожній з братніх республік можна зустріти людей, закоханих в українську літературу, музику, пісню, що красою мелодій в'ється, струменить в робітничому чи колгоспному клубі, зігриває родинне свято. Так само і в нас, на Україні, набутки братніх культур органічно входять сьогодні в духовний світ нашого сучасника, чарують нас своєю естетичною свіжістю і незвичайністю.

Життя інтернаціоналізується, культури дедалі активніше взаємодіють. Це — наш соціалістичний спосіб життя, наша чудова повсякденність, глибоко гуманістична своєю суттю.

Із цієї дійсності, з глибини народного життя й народилася нова наша Конституція... Закон тим і дорогий нам усім, що він наснажений красою соціалістичного братерства, промениться світлом дружби — вірної, безкорисливої — всіх рівноправних націй і народностей Радянського Союзу».

...Серед весняного буяння краси приходить до нас День пам'яті Ілліча. Бережемо його в серці і вплітаємо у вінок всенародної шані і працю, і пісню, і поетичне слово, і квітучу гілку каштана — символ молодості древнього Києва. Вітер квітневий лине над землею, де кожна людина Леніна знає. Вітер весни пливе на хвилях Дніпра, огортає легким крилом дніпровські схили й гомінкі проспекти української столиці. Під чистим київським небом, як і на багатьох широтах земних, осяває весна сліди дорогої людини: пам'ятник Леніну, вулицю Леніна, музей Леніна, меморіальну квартиру-музей Ульянових, героїчний велет-завод «Арсенал» імені Леніна, «Ленінську кузню»... А на площі Ленінського комсомолу, під верховинами Володимирської гірки, вростає в архітектурний ансамбль Києва новий філіал Центрального музею В. І. Леніна. Народ України будує на високих дніпрових кручах скарбницю ленінської думки.

Музеї, пам'ятники, меморіали, творіння зодчих — святыня наша. Саме життя стверджує план монументальної пропаганди, створений Леніним на зорі Радянської влади. Нині на Україні діють 154 державних та близько чотирьох з половиною тисяч самодіяльних музеїв, більшість яких знаходяться у сільській місцевості. Далеко за межами республіки відомі унікальні пам'ятки матеріальної і духовної культури народу — Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Софія Київська, численні музеї Києва, Львова, Одеси, Харкова, Севастополя, Дніпропетровська...

«Україна дзвенить піснями...» Ці слова належать Миколі Гоголю. Славетний письменник написав їх тоді, коли українську пісню і мову, як і духовну культуру інших народів доживітневої Росії, гнітив царизм, написав з великою вірою в талант народу і його розквіт. І талант цей буйно розвинувся, сягнув світових висот під зорею Радянської влади. Добірні зерна прекрасного, висіяні і виплекані десятками поколінь, зарясніли щедрим урожаєм на ниві нашого життя.

Є символічний зміст у назві пісні на слова Кобзаря «Орися ти, моя нивко». Так, орися глибоко, орися на віки! Саме цією піснею відкриває свій пісений сезон самодіяльна народна хорова капела села Шевченкового — одна з

найстаріших на Черкащині. Вперше цей колектив виступив у 1897 році, а біля його колиски стояв Микола Лисенко — один з фундаторів української музики. Композитор часто приїжджав сюди, записував народні мелодії від сільських співаків, знайомив їх з перлинами російської та української класики, дарував свої твори. Дзвінка пісня села Шевченкового виросла і зміцніла, помолодша-ла, хоча їй пішов дев'ятий десяток літ, не раз лунала вона в концертних залах Києва і Москви, здобула повсюдну славу.

«Пісня і труд поруч ідуть», — здавна мовиться в народі. Нині серед аматорів мистецтва республіки — понад шістдесят Героїв Соціалістичної Праці, тисячі трудівників, відзначених урядовими нагородами, ветерани війни, господарські керівники, працівники партійних, радянських, профспілкових, комсомольських організацій. Люbling люди, коли на сцені співає вокальний ансамбль буряководів колгоспу імені Ілліча з села Кодаків на Київщині. Багато років керує ним ланкова двічі Герой Соціалістичної Праці Ольга Диптан. Задушевну пісню дарує слухачам народний ансамбль пісні і танцу «Кукурудзовор» радгоспу «Нове життя» села Білки на Закарпattі. Дванадцять його учасників нагороджені орденами й медалями, і серед них — депутат Верховної Ради СРСР, двічі Герой Соціалістичної Праці Юрій Пітра та Герой Соціалістичної Праці Марія Симкевич. Голос Марії Савченко, двічі Героя Соціалістичної Праці, лунає в хорі-ланці доярок колгоспу імені В. І. Леніна на Сумщині. Радує їх активна громадська позиція щодо розв'язанні проблем духовного життя народу. Саме в ті дні, коли спільній пленум правління Спілки письменників і Спілки композиторів України обговорював питання розвитку української радянської пісні, хор-ланка із Сумщини звернулася до поетів і композиторів республіки з відкритим листом «Наша дума, наша пісня», що знайшов живий відгук у серцях багатьох людей. Любов'ю і радісною вірою в нашу сучасність, у кожен новий день життя зігріті хвилюючі слова славних жінок, слова працьовитих і талановитих радянських людей:

«Пісня крилата, як наше життя, наша радянська дійсність. Вона невіддільна від народних дум, від боротьби за мир і спокій на землі, від турботи про хліб, про достаток у кожному домі. Пісня живе духом свого часу, несе в собі його образ, його тривоги і радощі. Згадаймо, скільки прекрасних пісень народилося у роки перших п'ятирічок, у важку годину битви з фашизмом, скільки творів про знатних людей країни, зокрема про славних трудівників села, заспівали ми в післявоєнні літа. Цілий пісенний літопис про Героїв Соціалістичної Праці, гімн Праці.

Наша пісня — про радісне, щасливе сьогодення, яке ми творимо своїми руками. Любов до пісні, спільне прагнення звеличити людину праці, показати її духовну красу й багатство допоможуть самодіяльним колективам піднятися до вершин майстерності, а сільським трудівникам — успішно виконувати свої завдання, зустріти успіхами в праці XXVI з'їзд КПРС».

Могутній, широкий, мов Дніпро, потік нашої культурно-мистецької ріки. І потоку цьому — ширшати! Бо в нього — чисті, вічні джерела: щедрий народний талант, неоцінна спадщина, чудові традиції, вагомі, гідні прекрасного сьогодення здобутки.

НАШ СПІЛЬНИЙ НАБУТОК

Чарівний світ прекрасного...
Він вабить з дитячих літ.

І щоб прилучитися до нього,
поринути в цей казковий вир,
а потім творити своє власне диво,
дарувати радість людям,— для цього
в нашій республіці створено всі умови.
Численні дитячі музичні школи, художні
студії, училища, спеціальні мистецькі
заклади — училища, інститути,
консерваторії — поставлені на службу
формування багатого духовного світу
молодої людини.

Окрім загальноосвітньої та професійної
підготовки, питаннями всеобщого,
гармонійного розвитку особи займається
на Україні майже півмільйонний загін
досвідчених педагогів.

Організовано широку мережу книгарень,
бібліотек — спеціальних і масових,
доступних кожному.

Велику роль у справі комуністичного
виховання трудящих відіграють
музеї республіки, де зосереджено
понад сім мільйонів експонатів —
унікальних пам'яток матеріальної
і духовної культури
нашого народу.

СЛАВЯНОВСКАЯ ШКОЛА ИСКУССТВ

ОБЪЯВЛЯЕТ

ПРИЕМ

УЧАЩИХСЯ НА 1978 - 1979 УЧ. ГОД
НА ОТДЕЛЕНИЯ:

- МУЗЫКАЛЬНОЕ

ПО КЛАССАМ: ФОРТЕПИАНО, БАЯНА, ДОМРЫ,
АККОРДЕОН, ТРУБЫ, СКРИПКИ,
ТРОМБОН, ФЛЯМБА.

- ХУДОЖЕСТВЕННОЕ

- ХОРЕОГРАФИЧЕСКОЕ

КОНСУЛЬТАЦИИ
С 15 ПО 20 ЧАСОВ
ПРИЕМНЫЕ
С 11 ПО 12 ЧАСОВ

ЧАСЫ

11 - 17

УЧАЩИХСЯ
ДО 17

ЧАСОВ

11 - 17

ЧАСОВ

2—4

Прилучення до прекрасного —
з дитинства

УЧЕБНИК
СОЛЬ ФЕДЖИО

СОЛЬ
ФЕДЖИО

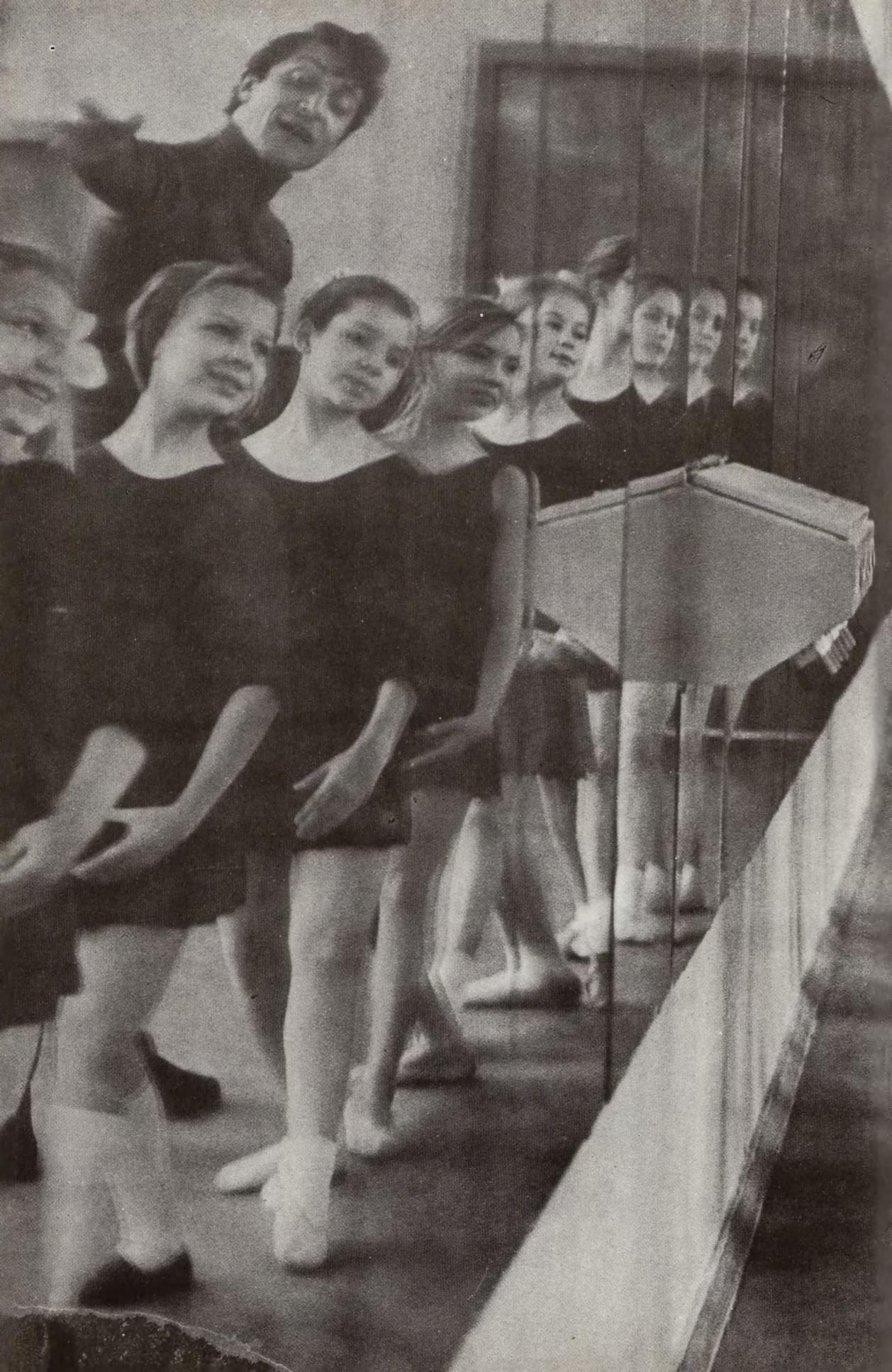
СОЛЬ
ФЕДЖИО

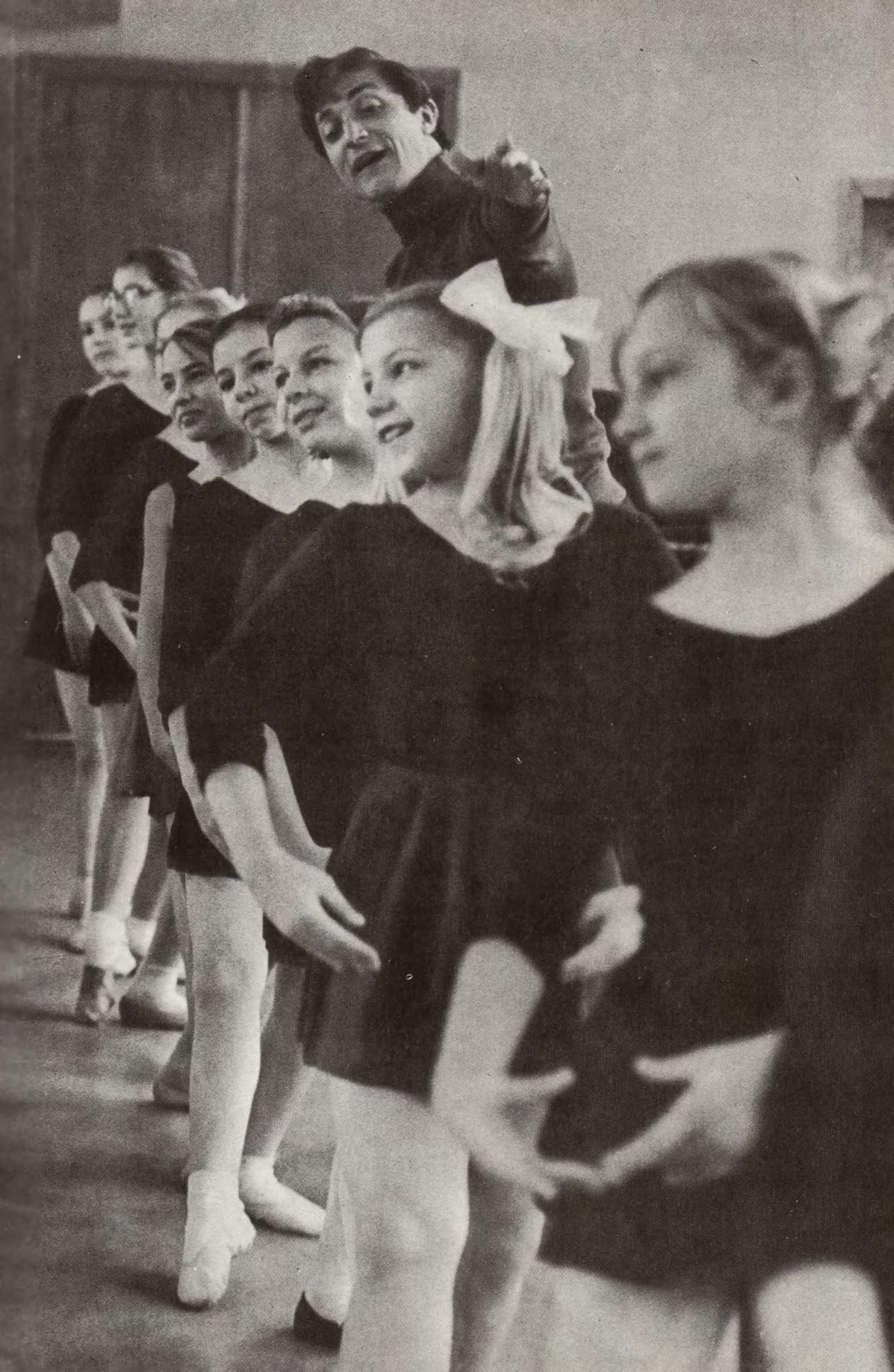
СОЛЬ
ФЕДЖИО

СОЛЬ
ФЕДЖИО

СОЛЬ
ФЕДЖИО

142 тисячі висококваліфікованих спеціалістів щороку готують вузи
республіки для різноманітних галузей народного господарства країни

8—9

Книги — морська глибина...

Іван Франко

Група українських письменників:
Віталій Коротич, Юрій Збанацький,
Михайло Стельмах, Василь Козаченко,
Павло Загребельний, Олесь Гончар,
Микола Зарудний, Платон Воронько

11—14

У світі книг

13

Поет Борис Олійник на зустрічі
з школярами Нової Каховки

16

...Я в серці маю те,
що не вмирає.

Леся Українка

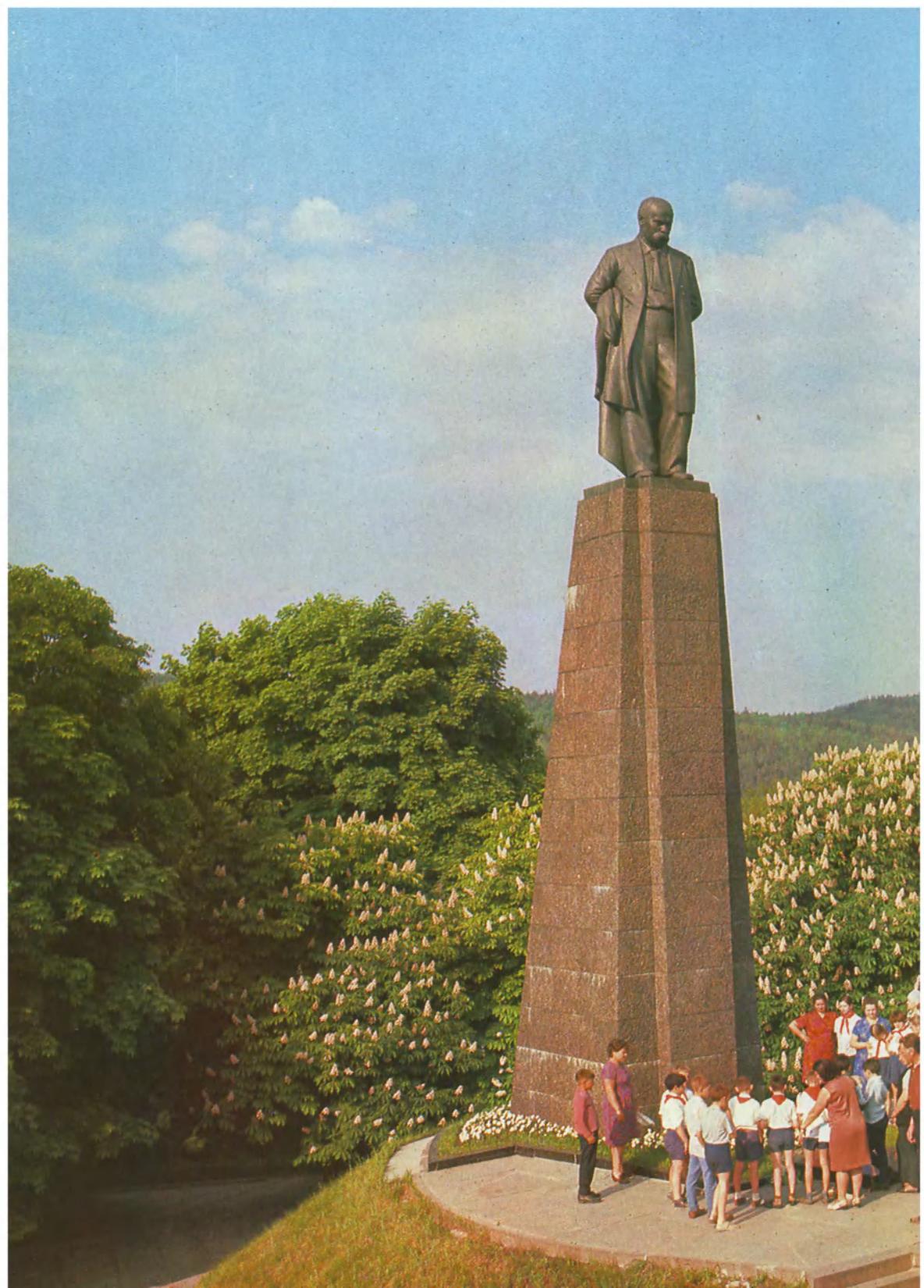
17

Великому Пушкіну —
український народ

ПОДЪИМ
СЯ ПОСЛЕ ВСЕХ

СЛОВА

19

Львів. Пам'ятник першодрукарю
Івану Федорову

20

У залах Державного музею книги
і друкарства УРСР

21

Софія Київська. Краса і вічність

22—23

Відгомін епох.

Нині в республіці функціонує кілька музеїв народної архітектури та побуту УРСР: у Києві, Львові, Ужгороді, Переяславі-Хмельницькому...

Моральну красу людини, її повагу до праці втілюють народні свята та обряди, що стали традицією нашого життя

ЧАБОНИЙ ВІДОХ ВАНДЕМЕТ

Перемогу з
соціалістичному
змаганні

30—32

На Виставці досягнень народного
господарства УРСР

33

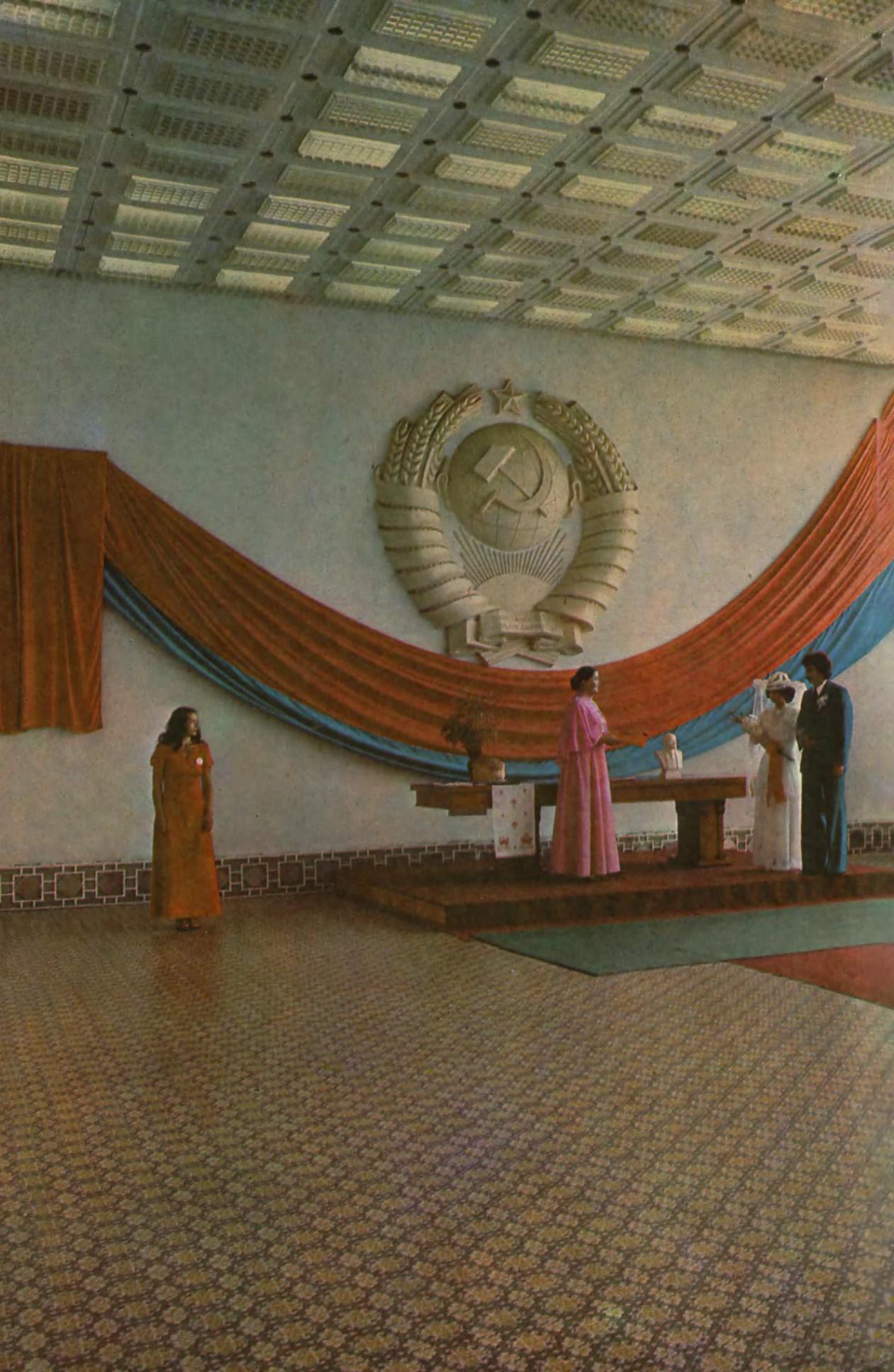
Ростуть міста... (житловий масив Русанівка у Києві)

34

...і молодіють села (панорама села Сніжків на Харківщині)

35

На щастя-долю...
(У Палаці одружень м. Нікополя)

36

«Золоте весілля» — особливо радісна
і урочиста подія подружнього життя

НАЛЕЖИТЬ НАРОДОВІ

Ці крилаті ленінські слова
стали девізом радянського мистецтва.
Витікаючи з віковічних народних традицій,
воно повертається до народу
в розповні своєї краси і сили,
помноженим на працю й натхнення
тисяч талановитих митців.
Сорокамільйонну аудиторію
збирають за рік професійні
мистецькі колективи республіки.
Майже 340 вистав і концертів
показують щодня глядачам 82 державних
театрів і 25 філармоній,
об'єднання «Укрконцерт».
Ідейність, народність, масовість —
ті фактори, що зумовили міжнародний
авторитет українського радянського мистецтва.
В усьому світі відомі колективи
українського народного хору
імені Г. Версьовки, ансамблю танцю
УРСР імені П. Вірського,
академічної капели УРСР «Думка»...
У найвіддаленіших концертних залах
планети аплодували майстерності народних
артистів СРСР Євгенії Мірошниченко,
Дмитра Гнатюка, Анатолія Солов'яненка
та багатьох інших
уславлених виконавців.

39

Безцінні пам'ятки матеріальної та духовної культури народу. Тисячі людей щодня відвідують музеїні заклади республіки, серед яких широке визнання здобули Одеський музей західного і східного мистецтва...

40

...та Державний музей образотворчого мистецтва УРСР — один з найбільших на Україні

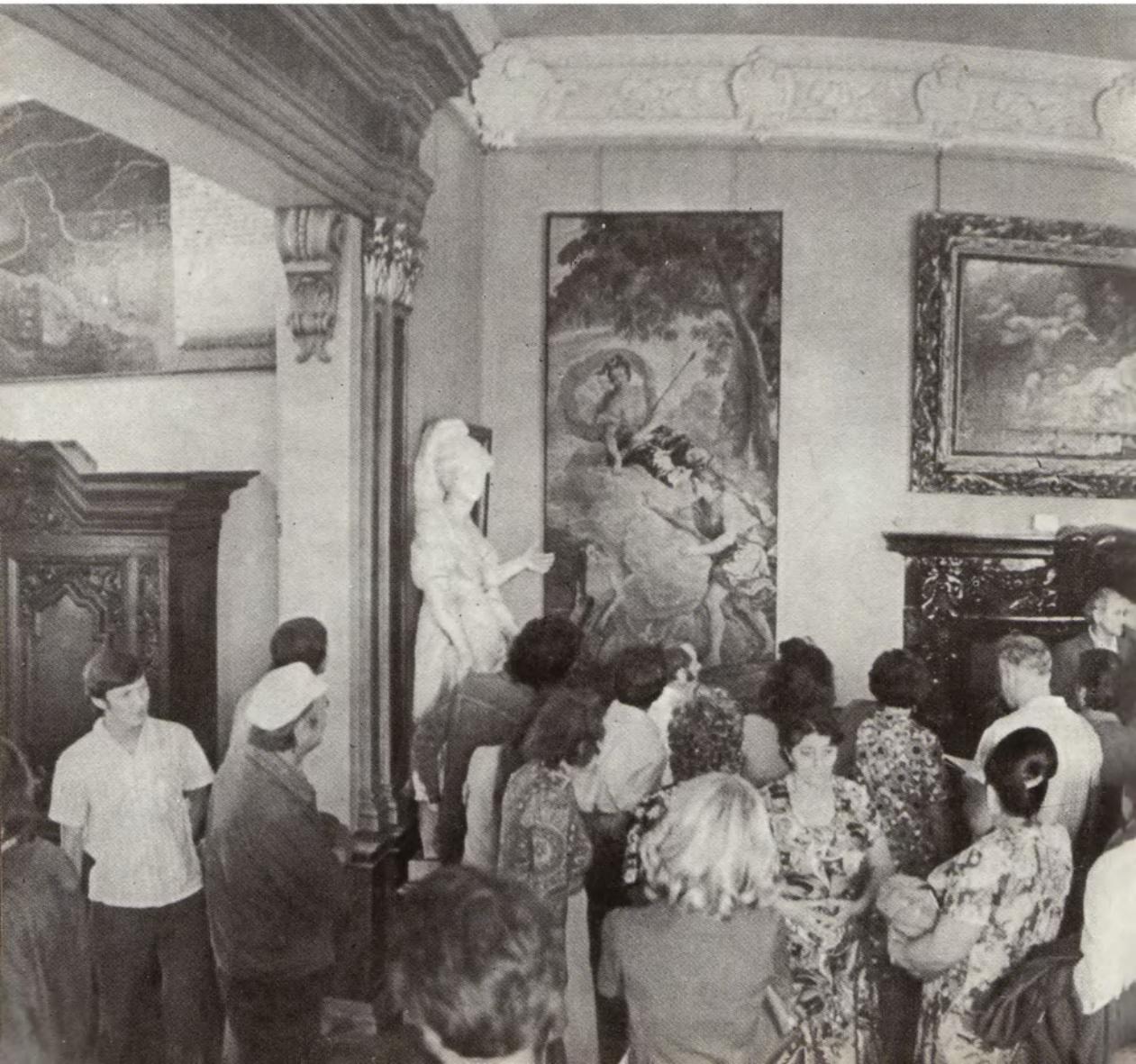

41

Екскурсанти в Олеському замку-музеї на Львівщині

42

У Київському музеї західного та східного мистецтва зібрані відомі всьому світові шедеври

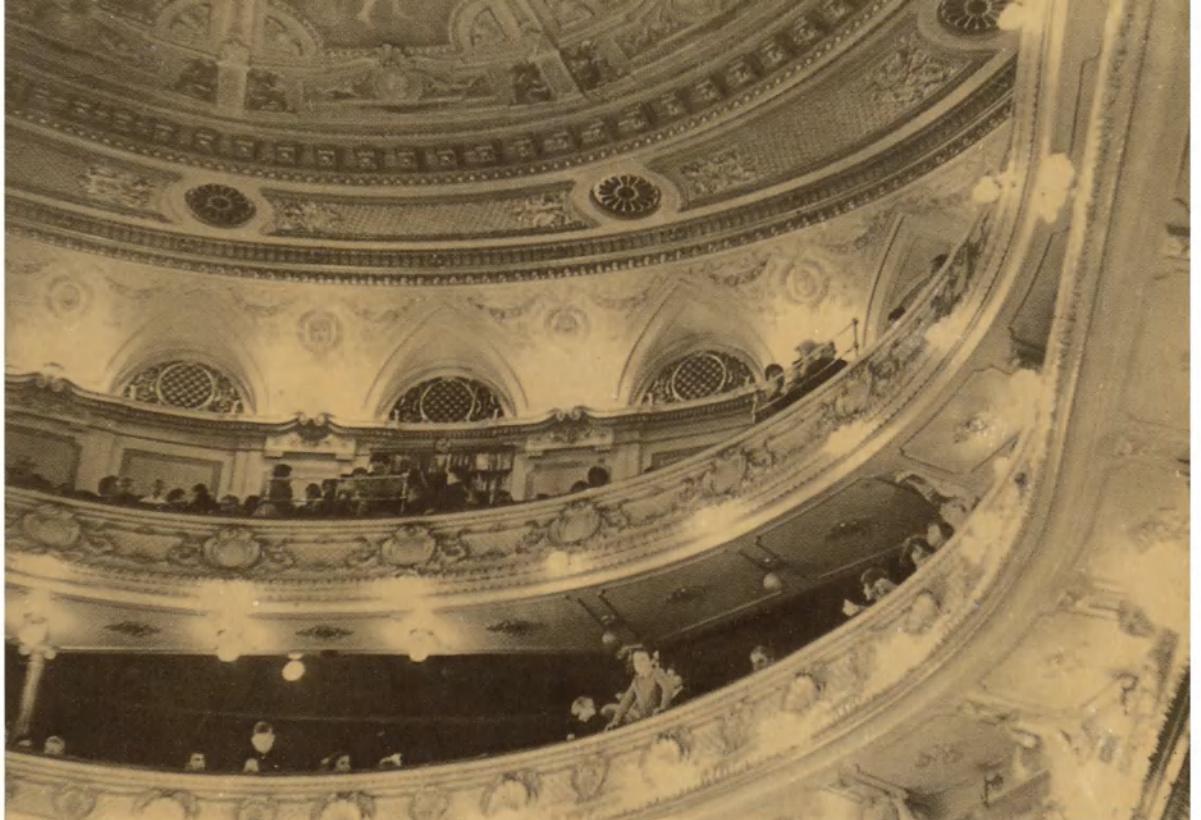

47—48

Увертюра

49—50

Міжнародне визнання здобув український балет. У цьому —
і частка творчої праці народних артистів СРСР Тетяни Таякіної
та Валерія Ковтуна

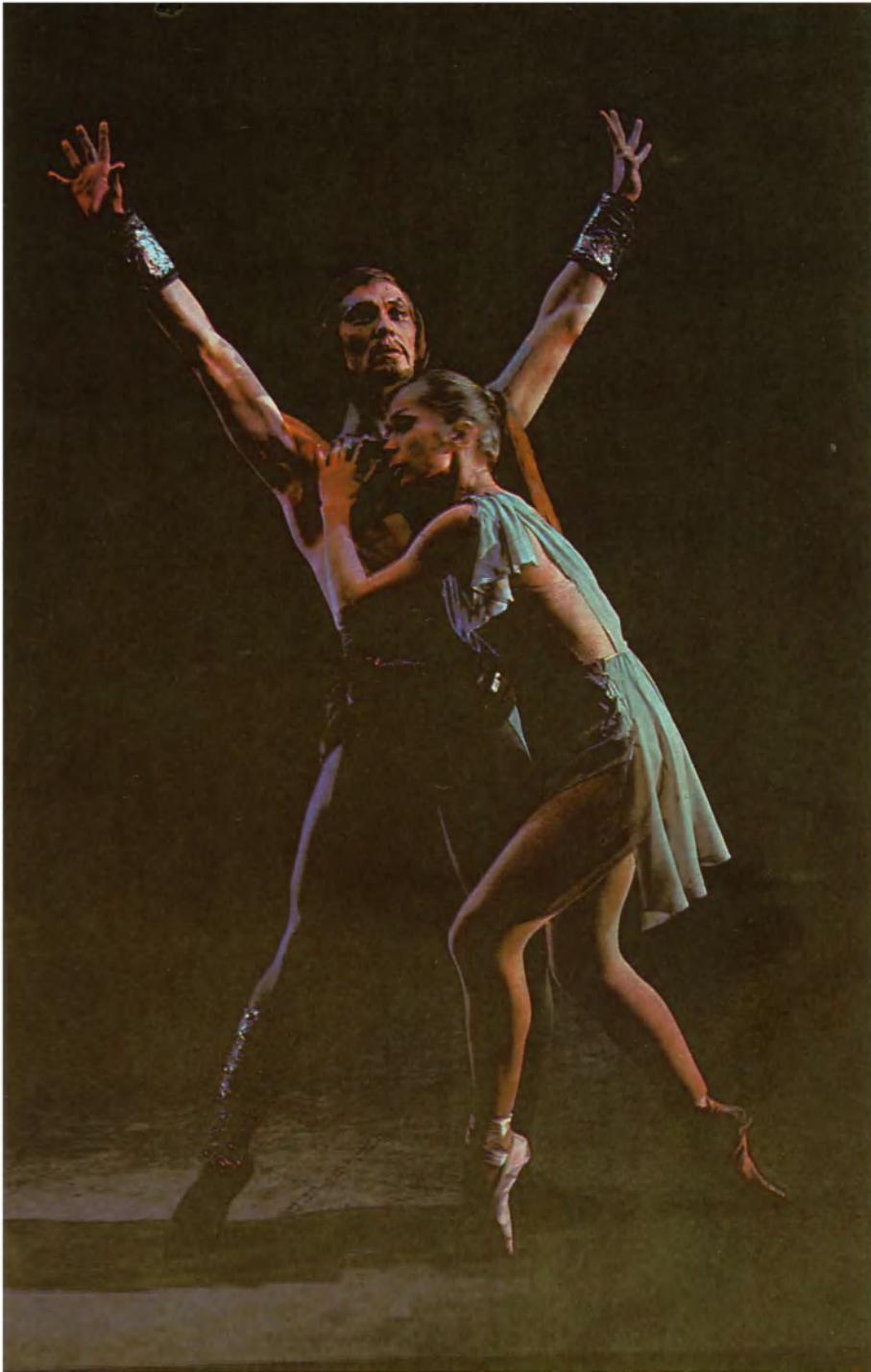

51

Сцена з балету «Спартак» у постановці дніпропетровських митців

52

Великою популярністю у глядачів користується балет «Легенда про кохання» (Київ)

«Ярослав Мудрий» — перлина
українського оперного мистецтва —
на сцені Київського театру опери
та балету

54
Квартет імені М. В. Лисенка
Київської філармонії — один з
краєщих камерно-інструментальних
ансамблів країни

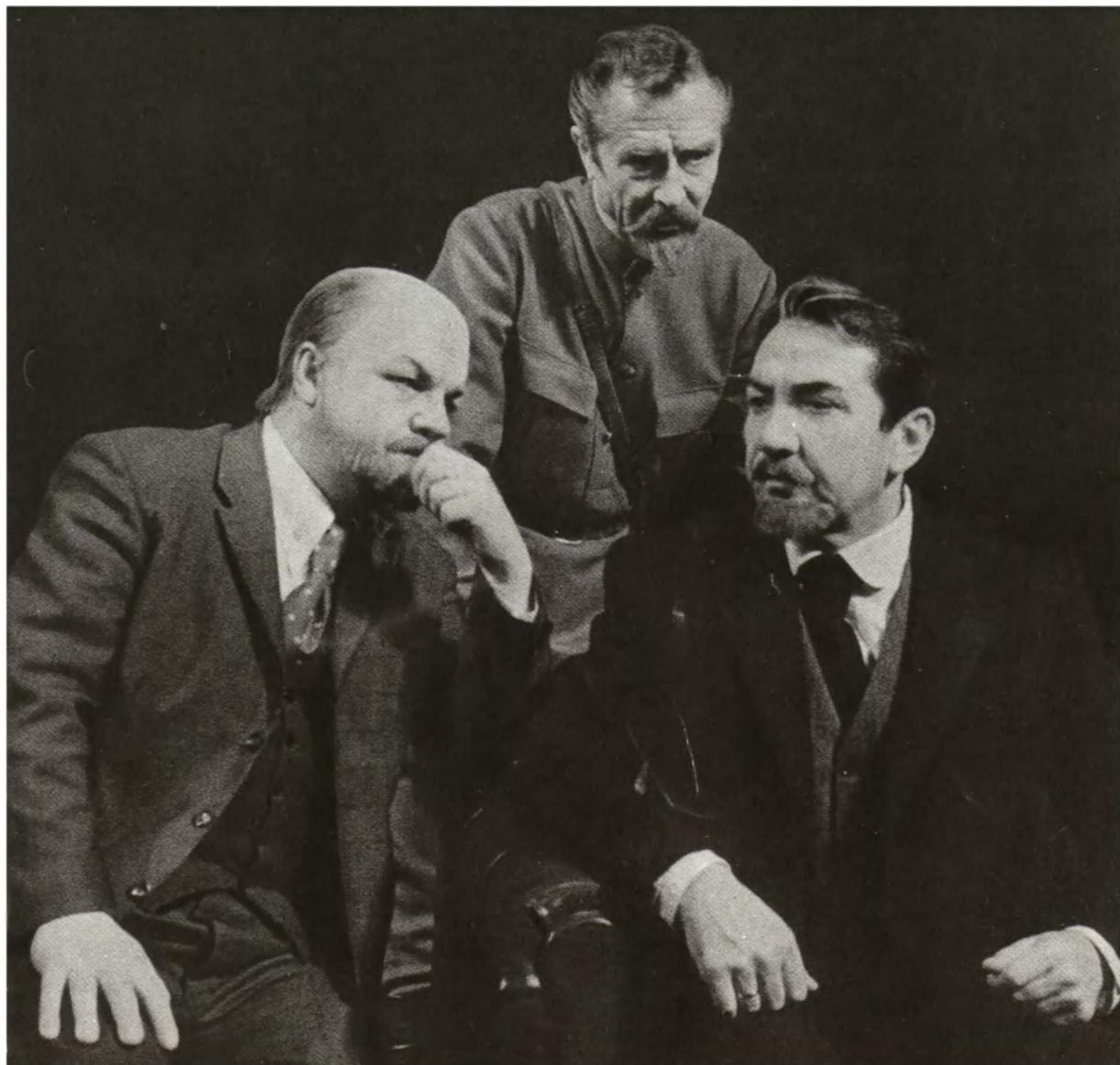

56—58

«Вони були акторами», «Фараони», «Сподіватись» — цілій ряд вистав драмтеатрів республіки дістали високу оцінку всесоюзного глядача

59

Вистава «Кремлівські куранти» у постановці артистів київського театру імені Лесі Українки — один із кращих творів української театральної Ленініані

Відомі діячі музично-драматичного мистецтва П. Майборода, Ф. Верещагін, В. Добровольський, М. Кропивницька, Н. Ужвій, Є. Пономаренко, А. Кос-Анатольський

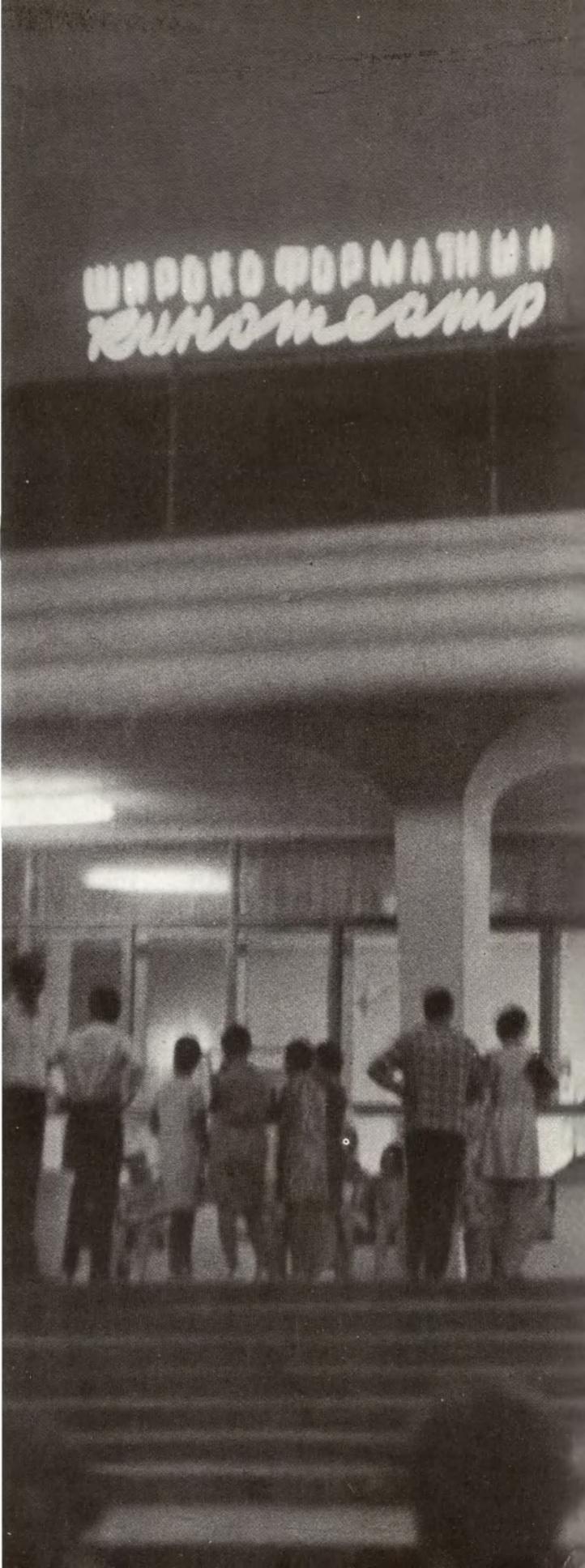

62—63

Суворо й вимогливо несуть
радянські майстри кінематографії
прапор соціалістичного гуманізму
і кожен творчий успіх відзначають
разом з народом, як виграну битву,
як перемогу нової, соціалістичної
культури.

Олександр Довженко

и и Ленина

Оригінальну концертну програму «Вогонь і лід» підготували до Московської Олімпіади-80 артисти Українського художньо-спортивного ансамблю «Балет на льоду»

66—67

Митці — часті гості в робітничих колективах

68—69
Іде запис телепередачі

НЕВИЧЕРПНІ ДЖЕРЕЛА

Незглибимий потяг народу до прекрасного,
щедрий і багатобарвний його талант.
Найсприятливіші умови, створені в республіці
для духовного збагачення трудящих,
викликали широкий розмах
самодіяльної художньої творчості мас.
Нині на Україні налічується майже
263 тисячі аматорських колективів,
які, разом з дитячою самодіяльністю,
охоплюють 8 мільйонів учасників.

Традиції та досвід багатьох поколінь увібрало
в себе сучасне декоративно-прикладне мистецтво
України. Майже в кожній області є місця,
що славляться оригінальною вишивкою.
Усіма барвами веселки виграють знамениті
кролевецькі рушники. Широко відомі осередки
килимарства: Решетилівка на Полтавщині,
Дегтярі на Чернігівщині, Клембівка
на Вінниччині, Косів на Івано-Франківщині.
Славляться своїми керамічними виробами
Дубинці (Київщина), Опішня (Полтавщина),
Валки (Харківщина). Далеко за межами
республіки відомі вироби різьбярів,
український декоративний розпис.
З могутніми крилами можна порівняти
професійне та самодіяльне мистецтво
республіки, котрі неухильно підносять
культуру нашого народу
до нових висот.

72

На столичній сцені — сільські аматори. Виступає зведений хор учасників художньої самодіяльності з колгоспів імені Леніна на Хмельниччині та «Росія» (Крим)

73

Народна чоловіча хорова капела шахти імені Є. Т. Абакумова
(м. Донецьк)

З незмінним успіхом проходять концерти за участю самодіяльного оркестру українських народних інструментів Рахівського лісокомбінату на Закарпатті

75—76
Репетиція

77—79

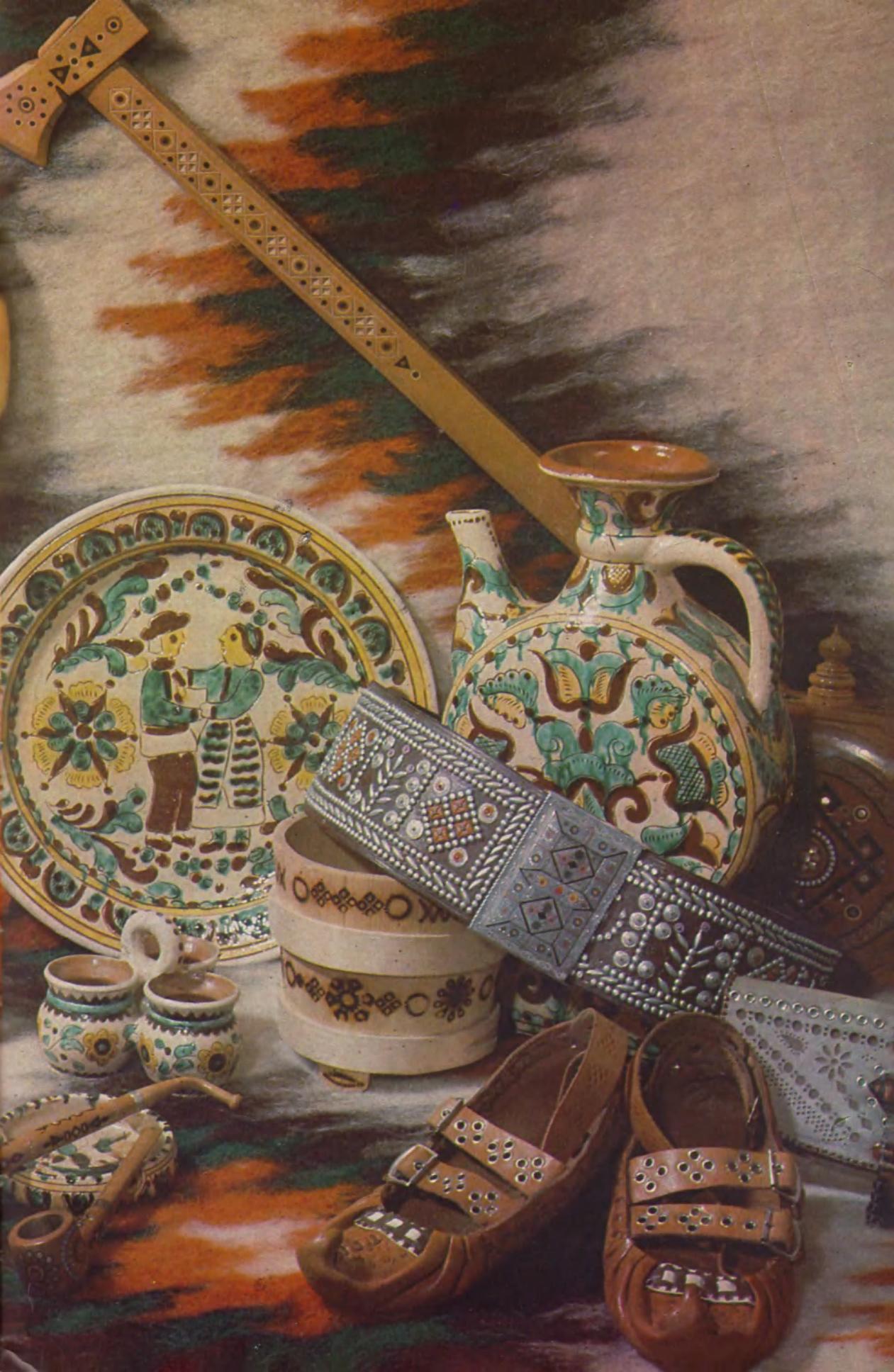
Із покоління в покоління, від батька синові
передається майстерність народних художників,
їх велике захоплення творчістю

Учасники художньої самодіяльності
Білоцерківського районного Будинку
культури Київської області

Кращі твори самодіяльних митців з різних куточків України
репрезентує щорічна республіканська виставка народних
художніх промислів та декоративно-прикладного мистецтва

МОСТИ ДРУЖБИ

Високою піснею братерства перейнятий
кожен день нашого життя.

Інтернаціоналізм став глибоким переконанням
і нормою поведінки мільйонів людей

усіх націй і народностей нашої країни.

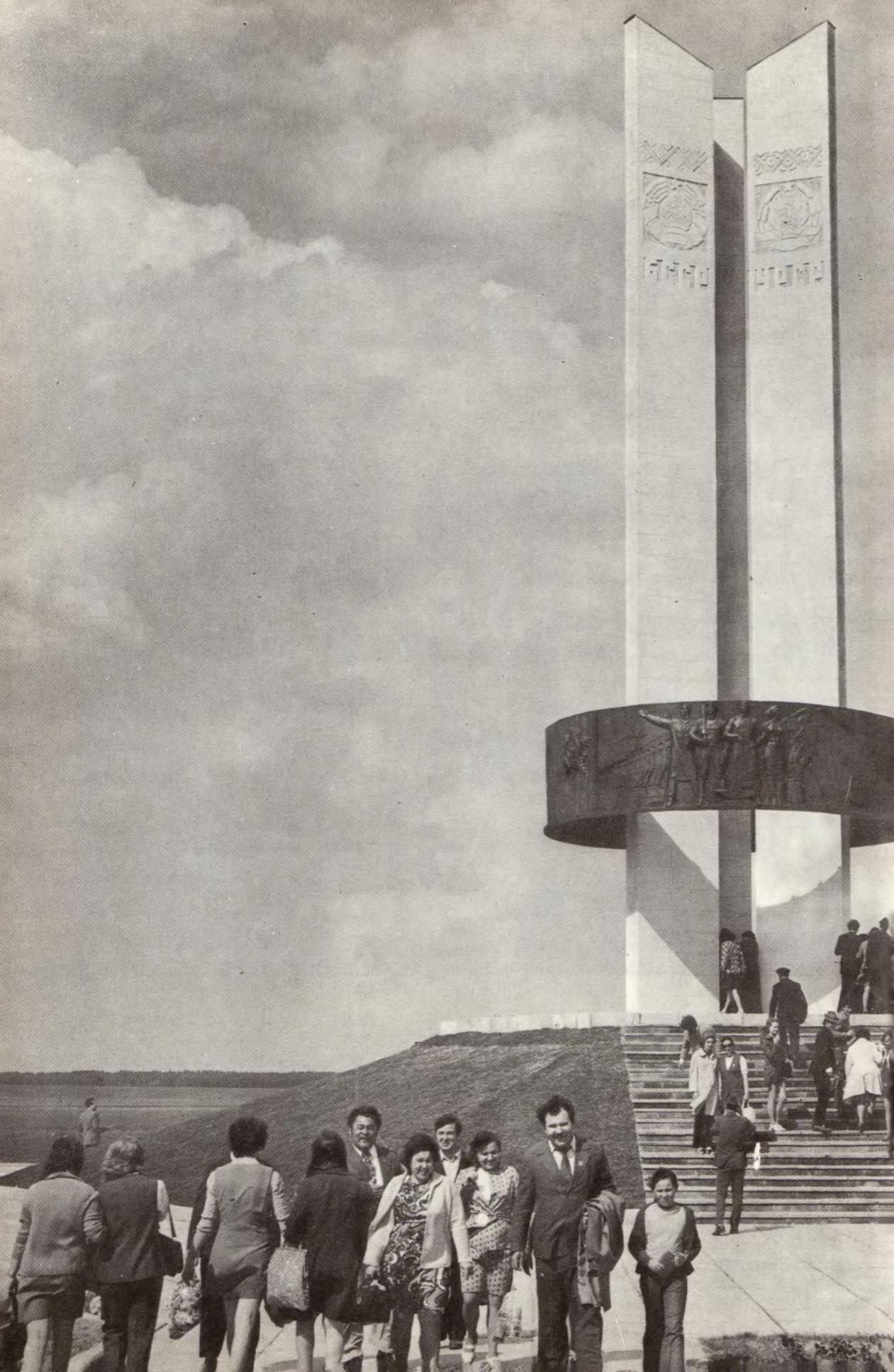
Відбувся справжній революційний переворот
у суспільній свідомості, і досягнуто
його в результаті втілення в життя
принципів ленінської національної політики,
завдяки керівній і спрямовуючій ролі
партії комуністів.

Прекрасною школою інтернаціоналізму
стали Дні літератури і мистецтва
в Москві і братніх республіках,
гастролі провідних театральних колективів,
обмін виставками, фестивалі мистецтв,
декади книги, інтернаціональні клуби
і молодіжні походи
місцями народної слави...

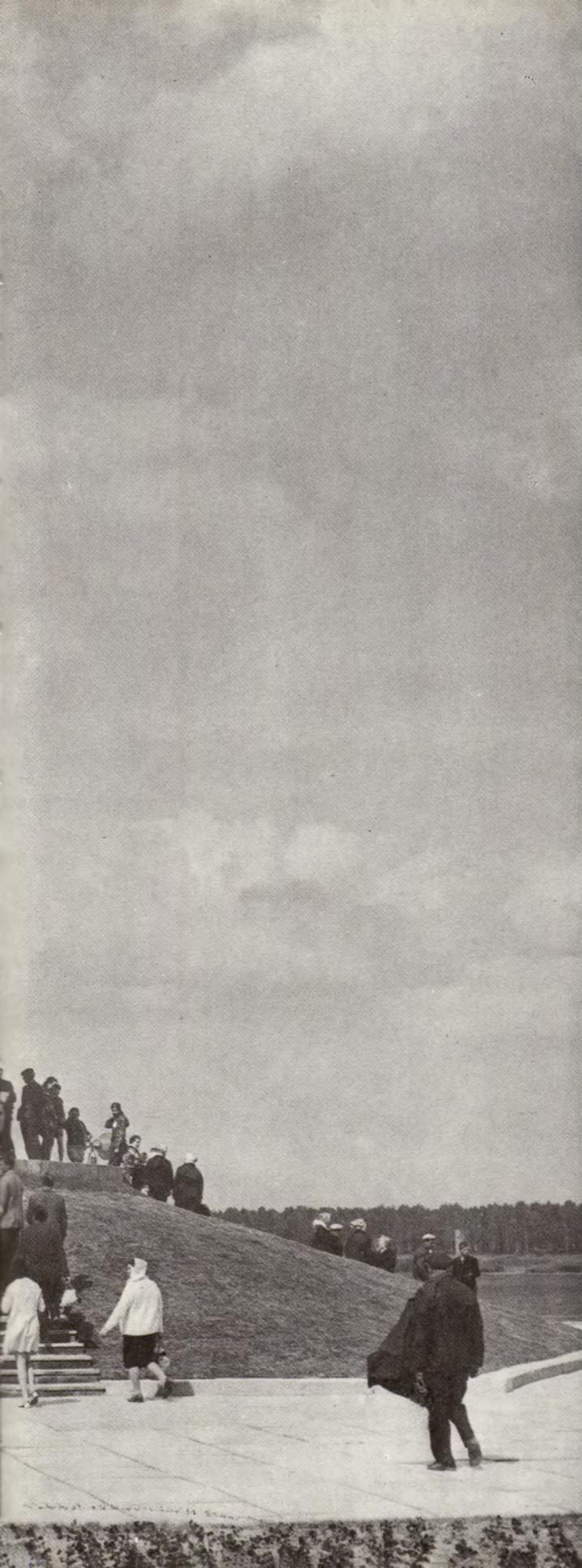
Розширюються творчі контакти з митцями
соціалістичних країн, прогресивними
діячами культури всього світу.

Дружба примножує сили, вияскравлює таланти,
окрилює в дерзаннях.

«Ця дружба...— підкresлював Л. І. Брежнєв,—
наше безцінне надбання, одне з найзначніших
і найдорожчих серцю кожної радянської
людини завоювань соціалізму».

Монумент Дружби народів у селі
Сеньківці Чернігівської області —
на межі Росії, України та Білорусії

ШЕДЕВРЫ
РУССКОЙ
ЖИВОПИСИ

88

На виставці творів
образотворчого
мистецтва Азербайджану
у Республіканському
будинку художників
України

89

Київські зустрічі.
М. Алексєєв, М. Свиридов,
Р. Гамзатов у колі
українських письменників

90

Киргизька поетеса
Аликман Дегенбаєва
серед українських
школярів

91

Завжди тепло проходять
зустрічі давніх друзів —
народних артистів
СРСР Михайла Жарова
та Дмитра Гнатюка

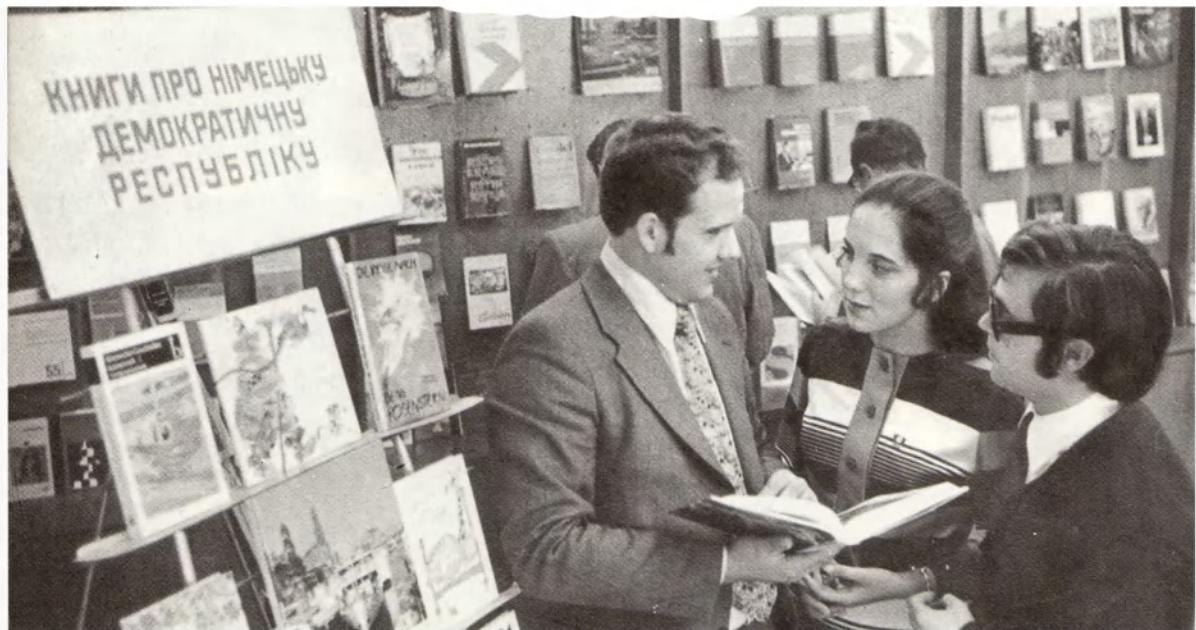
92

Письменники Ю. Мушкетик,
І. Драч, К. Кулієв під
час святкування
325-річчя возз'єднання
України з Росією

93—94

Повсюдний інтерес на Україні до культурних надбань
братніх соціалістичних країн

Гість киян — видатний польський письменник
Ярослав Івашкевич. Квітень 1977 р.

Щиро сердно зустрічає Україна посланців усіх народів
і народностей нашої багатонаціональної Батьківщини

100

Урочисте відкриття Всесоюзного
музичного фестивалю «Золота осінь»
у селі Качанівці на Чернігівщині

Победа Великого Октября навсегда останется самым ярким событием в истории нашей Родины. Новый общественный строй, свободный созидательный труд советских людей, нерушимая дружба, интернациональное единство и взаимопомощь братских союзных республик, руководящая и направляющая роль Коммунистической партии явились теми решающими факторами, которые обеспечили невиданный расцвет экономики, науки и культуры всех наций и народностей СССР. В этом братском союзе, впервые в истории воссоединив свои извечные земли в едином государстве, поднялся к вершинам экономического и духовного развития народ Советской Украины.

Воспитывая гармонично развитых строителей коммунистического общества, партия и правительство придают огромное значение обогащению духовной жизни советских людей, повышению их культурного уровня. При этом Советское государство руководствуется мудрыми советами великого Ленина о необходимости приобщения трудящихся к достояниям мировой культуры, бережном отношении к прогрессивному наследию прошлого, создании необходимых условий для свободного пользования духовными ценностями всем нациям и народностям нашей страны. Эти принципы законодательно закреплены в Конституции СССР.

За годы Советской власти Украинская ССР стала республикой передовой социалистической культуры. Большую роль сыграло в этом народное образование. В настоящее время подготовку кадров для общеобразовательных школ республики осуществляют 30 педагогических институтов, которые ежегодно выпускают более 20 тысяч высококвалифицированных специалистов. Свыше 80 процентов учителей направляются на работу в сельскую местность.

Значительные успехи достигнуты в развитии системы высшей школы. Ныне в УССР из 10 тысяч трудящихся 960 имеют высшее образование и 174 являются студентами высших учебных заведений, а их в республике — 144.

Активными участниками выполнения решений партии, подлинными воспитателями и организаторами масс выступают пресса, радио, телевидение, издательства — все средства массовой информации и пропаганды. Разовым тиражом 35 миллионов экземпляров выходят в УССР более 2500 газет, журналов и других периодических изданий; из года в год увеличивается выпуск политической, художественной и научно-популярной литературы. К услугам трудящихся республики — 65 тысяч библиотек, книжный фонд которых составляет 760 миллионов экземпляров.

Далеко за пределами Украины известны Киевский и Львовский филиалы Центрального музея В. И. Ленина, София Киевская, Киево-Печерский историко-культурный заповедник, Государственный музей украинского изобразительного искусства в Киеве, картинные галереи Львова, Одессы, Харькова, музеи Севастополя, Днепропетровска и многих других городов. Всего в республике действует 154 государственных и около четырех с половиной тысяч самодеятельных музеев. В них собрано свыше семи миллионов экспонатов — уникальных памятников материальной и духовной культуры народа.

Социалистический образ жизни, наша советская действительность создали самые благоприятные условия для развития на Украине всех видов искусств. Сорока-миллионную аудиторию собирают за год театры и концертные залы республики. Около 340 спектаклей и концертов показывают ежедневно зрителям 82 государственных театра, 25 филармоний, объединение «Укрконцерт». Весь мир восхищается мастерством таких прославленных коллективов, как Государственный заслуженный академический украинский народный хор имени Г. Веревки, Государственный заслуженный академический ансамбль танца УССР имени П. Вирского, Государственная заслуженная академическая капелла УССР «Думка», Государственная заслуженная капелла бандуристов УССР и другие.

26 тысяч дворцов культуры и клубов предоставляют свои сцены участникам художественной самодеятельности. Их на Украине восемь миллионов человек. Только клубные заведения Министерства культуры УССР организовывают ежегодно свыше 1 миллиона 100 тысяч представлений самодеятельных артистов. Это показатель не только культурного уровня народа, но и его общественно-политической активности.

Традиции и опыт многих поколений вобрало в себя современное декоративно-прикладное искусство Украины. Почти в каждой области есть районы, которые славятся оригинальной вышивкой. Все краски радуги переплелись на знаменитых кролевецких рушниках. На многих международных выставках демонстрируются ковры, изготовленные в Решетиловке (Полтавщина), Дегтярях (Черниговщина), Клембовке (Винницчина), Косове (Ивано-Франковщина). Орнаментальные мотивы, колористические находки народного ткачества широко используются в современной одежде, предметах быта, в оформлении интерьеров. Привлекают внимание оригинальные керамические изделия народных умельцев из Дыбинцев на Киевщине, Опошни на Полтавщине Валков на Харьковщине. Далеко за пределами республики известна украинская декоративная роспись...

Расцветает культура Советской Украины. Залог этому — щедрый народный талант, неоценимый опыт многих поколений, наш социалистический образ жизни, предоставивший каждому труженику страны неограниченные возможности для духовного обогащения и развития творческих дарований.

Перечень иллюстраций

1 Будущее страны	16 Памятник Лесе Украинке в Киеве
2—4 Приобщение к прекрасному — с детских лет	17 «Пушкину — украинский народ», — гласит надпись на памятнике выдающемуся русскому поэту в Киеве
5 Голос арфы...	18 Могила великого Кобзаря Т. Г. Шевченко в Каневе Черкасской области
6 Уроки творчества. (Класс рисунка в Косовском техникуме прикладного искусства на Ивано-Франковщине)	19 На одной из площадей древнего Львова величественно возвышается бронзовая фигура первого русского мастера книгопечатания Ивана Федорова
7 142 тысячи высококвалифицированных специалистов ежегодно готовят вузы республики для различных отраслей народного хозяйства страны	20 В залах Государственного музея книги и книгопечатания УССР
8—9 Приглашают библиотеки	21 Туристы у входа в историко-архитектурный заповедник «София Киевская»
10 Группа украинских писателей: Виталий Коротич, Юрий Збанацкий, Михайло Стельмах, Василь Козаченко, Павло Загребельный, Олесь Гончар, Никола Зарудный, Платон Воронъко	22—23 Сейчас в республике функционируют несколько музеев народной архитектуры и быта УССР: в Киеве, Львове, Ужгороде, Переяславе-Хмельницком...
11—14 В мире книг	24—29 Моральную красоту человека, его уважение к труду воплощают народные праздники и обычаи, ставшие традицией нашей жизни
13 Поэт Борис Олейник на встрече со школьниками Новой Каховки	

- 30—32
На Выставке достижений народного хозяйства УССР
- 33
Жилой массив Русановка в Киеве
- 34
Снежков Харьковской области. Общественные сооружения, дома культуры, библиотеки, четко спланированные улицы характерны для современного украинского села
- 35
Во Дворце бракосочетаний г. Никополя
- 36
«Золотая свадьба» — особенно радостное и торжественное событие семейной жизни
- 37—38
Память
- 39
В Одесском музее западного и восточного искусства
- 40
Государственный музей изобразительного искусства УССР — одно из крупнейших культурных заведений украинской столицы
- 41
Олесько Львовской области. Экскурсанты в местном замке-музее — филиале знаменитой Львовской картинной галереи
- 42
В Киевском музее западного и восточного искусства собраны известные всему миру шедевры
- 43
Киевский театр оперы и балета имени Т. Г. Шевченко
- 47—48
Увертюра
- 49—50
Международное признание получил украинский балет. В этом — и частица творческого труда народных артистов СССР Татьяны Таекиной и Валерия Ковтуна
- 51
Балет «Спартак» на сцене днепропетровского театра
- 52
Большой популярностью у зрителей пользуется балет «Легенда о любви» (Киев)
- 53
Опера «Ярослав Мудрый» в постановке киевских артистов
- 54
Квартет имени Н. В. Лысенко Киевской филармонии — один из лучших камерно-инструментальных ансамблей страны
- 55
Гостям всегда рады.
(Гастроли Белорусского театра имени Я. Купалы)
- 56—58
Сцены из спектаклей: «Они были актерами» (Крымский русский драмтеатр имени А. М. Горького), «Фараоны» (Киевский украинский драмтеатр имени И. Я. Франко), «Надеяться» (Киевский русский драмтеатр имени Леси Украинки)
- 59
Спектакль «Кремлевские куранты» в постановке артистов киевского театра имени Леси Украинки — одно из лучших произведений украинской театральной Ленинианы
- 60
Известные деятели музыкально-драматического искусства П. Майборода, Ф. Верещагин, В. Добровольский, М. Кропивницкая, Н. Ужвий, Е. Пономаренко, А. Кос-Анатольский
- 61
Украинский гопак — его помнят во многих странах мира
- 62—63
Становление украинского киноискусства неразрывно связано с именем Александра Довженко
- 64—65
Оригинальную концертную программу «Огонь и лед» подготовили к Московской Олимпиаде-80 артисты Украинского художественно-спортивного ансамбля «Балет на льду»
- 66—67
Деятели искусства — частые гости рабочих коллективов

- 68—69
Идет запись телепередачи
- 70
Сотни зрителей присутствуют на концертах в зеленом театре
- 72
На столичной сцене — сельские труженики. Выступает сводный хор участников художественной самодеятельности из колхозов имени Ленина (Хмельницкая область) и «Россия» (Крымская область)
- 73
Народная мужская хоровая капелла шахты имени Е. Т. Абакумова (г. Донецк)
- 74
С неизменным успехом проходят концерты с участием самодеятельного оркестра народных инструментов Раховского лесокомбината на Закарпатье
- 75—76
Репетиция
- 77—79
Из поколения в поколение, от отца к сыну передается мастерство народных художников, их страстное влечение к творчеству
- 80
Решетиловские вышивальщицы (Полтавская область)
- 81
Участники художественной самодеятельности Белоцерковского районного Дома культуры на Киевщине
- 83
Лучшие произведения самодеятельных художников из разных уголков Украины ежегодно демонстрируются на республиканской выставке народных художественных промыслов и декоративно-прикладного искусства
- 85
Монумент Дружбы народов в селе Сеньковке Черниговской области — на границе России, Украины и Белоруссии
- 86
Открытие выставки «Шедевры русской живописи» в Государственном музее изобразительного искусства УССР
- 87
Творческий вечер украинских писателей в Политехническом музее Москвы
- 88
На выставке произведений изобразительного искусства Азербайджана в Республиканском доме художников Украины
- 89
М. Алексеев, М. Свиридов, Р. Гамзатов в кругу украинских писателей
- 90
Киргизская поэтесса Алыкман Дегенбаева среди украинских школьников
- 91
Всегда тепло проходят встречи давних друзей — народных артистов СССР Михаила Жарова и Дмитрия Гнатюка
- 92
Писатели Ю. Мушкетик, И. Драч, К. Кулиев во время празднования 325-летия воссоединения Украины с Россией
- 93—94
Повсеместный интерес на Украине к культуре братских социалистических стран
- 95
Гость киевлян — выдающийся польский писатель Ярослав Ивашкевич. Апрель 1977 г.
- 96—99
Радушно встречает Украина посланцев всех народов и народностей нашей многонациональной Родины
- 100
Торжественное открытие Всесоюзного музыкального фестиваля «Золотая осень» в селе Качановка на Черниговщине
- 101
Вечерний Киев. Новые жилые массивы на левом берегу Днепра
- 102
Дворец культуры «Украина» в Киеве
- 103
Наша песня — о дружбе
- 104
В праздничном убранстве площадь Октябрьской революции — центральная площадь столицы Советской Украины

The October Revolution of 1917 will always remain the most outstanding event in the history of the Land of Soviets. The decisive factors which provided for the unprecedented flourishing of the economy, science and culture of all the nations and nationalities of the USSR were: the newly established social rule; the Soviet people's right to constructive labour free of exploitation; the insoluble friendship, international unity and mutual assistance of the fraternal Union Republics; as well as the leading and guiding role of the Communist Party.

The Ukraine, upon reuniting all her lands into a single state for the first time in Ukraine's history, rose to the height of economic and cultural development.

Over the years of Soviet power, the Ukrainian SSR grew into a republic with an advanced social culture. To reach this level, mass general education for the people played an important role. Today some 20,000 highly qualified specialists for general education schools graduate annually from 30 teachers' colleges. More than 80 per cent of the graduates are assigned jobs in rural areas.

Considerable success has been achieved in the advancement of higher learning. At present, 960 persons per 10,000 have a higher education in the UkrSSR, and 174 are students at one or another of the Republic's 144 establishments of higher learning.

The press, radio, TV and publishing houses—all means of mass media—take an active part in carrying out the Party decisions and show themselves to be genuine educators and organizers of the broad masses. In the UkrSSR, the publishing figures of over 2,500 newspapers, magazines and other periodicals come to 35 million copies; the issuing of political literature, books of fiction and popular science increases every year. The Ukrainian Republic has 65,000 libraries whose stock of books totals 760 million copies.

The Kiev and Lvov branches of the Central Lenin Museum, the museums of the St. Sophia Cathedral in Kiev and the Kiev-Pechersk Lavra, the State Museum of Ukrainian Fine Arts in Kiev, picture galleries in Lvov, Odessa and Kharkov, as well as museums in Sevastopol, Dnepropetrovsk and other cities are widely known far beyond the borders of the Ukraine. The number of state museums in the Republic totals 154, and that of public-supported museums some 4,500. These museums present more than 7 million exhibits—unique monuments of the people's material and spiritual culture.

The socialist way of life and our Soviet reality have created very favourable conditions for the development of all branches of the arts in the Ukraine.

The annual audience attendance at the Republic's theatres and concert halls numbers 40 million persons. Eighty-two state theatres, 25 philharmonics and the "Ukrkontsert" concert agency stage daily about 340 plays and concerts. The whole world is fascinated by the highly artistic talent of such renowned companies as the Veryovka Ukrainian Folk Choir, the Virsky Ukrainian Folk Dance Ensemble, the "Dumka" Choir and others.

26 thousand palaces of culture and clubs offer their theatrical boards to amateur art groups whose membership in the Republic numbers 8 million. Various clubs of the UkrSSR Ministry of Culture alone sponsor annually more than 1,100 thousand performances by amateur artists, and this speaks not only about the people's cultural level but also their social and political interests.

The Ukraine's decorative and applied arts have absorbed the traditions and skills of many generations of folk artisans of the past. Almost every region has a district renowned for its original embroidery. All colours of the rainbow seem to play in the famous "rushniks" (ornamental towels) from the town of Krolevets. Many international exhibitions saw Ukrainian rugs made in Reshetilivka (Poltava region), Dihyari (Chernigov region), Klembivka (Vinnitsa region), and Kosiv (Ivano-Frankovsk region). Ornamental motifs and coloristic finds of the Ukrainian folk weavers are widely employed in decorating contemporary clothing, objects of everyday use and the interiors of public buildings. Of great interest are the unique ceramics produced by folk craftsmen from Dibintsi (Kiev region), Opishnya (Poltava region) and Valki (Kharkov region). Ukrainian decorative painting is also famed far beyond the borders of the Republic.

Soviet Ukrainian culture is flourishing today. And the main reasons are the people's rich talent, the priceless experience of many a generation of folk artisans, and our socialist way of life which gives every Soviet citizen boundless possibilities for enriching spiritual gifts and developing his creative abilities.

List of Illustrations

1	The future of the country	20	In the halls of the UkrSSR State Museum of Books and Book-Printing
2—4	Green light to the beautiful from early childhood	21	Tourists at the entrance to the historical and architectural museum of the St. Sophia Cathedral in Kiev
5	The sound of the harp...	22—23	Today several open-air museums of folk architecture and ethnography are functioning in the Republic: in Kiev, Lvov, Uzhgorod and Pereyaslav-Khmelnitsky
6	Classes in creative work (Painting class in Kosiv school of applied art, Ivano-Frankovsk Region)	24—29	Man's moral beauty and his respect for labour are embodied in the folk festivals and customs which have become deep-rooted traditions in our life
7	Every year 142,000 highly qualified specialists in various branches of the national economy graduate from the Republic's establishments of higher learning	30—32	Exhibition of Economic Achievements of the UkrSSR
8—9	Libraries invite you i	33	Rusanivka residential district in Kiev
10	Ukrainian writers: Vitaliy Korotich, Yuri Zbanatsky, Mikhailo Stelmakh, Vasil Koza-chenko, Pavlo Zahrebelny, Oles Honchar, Mikola Zarudny and Platon Voronko	34	Vil. Snizhkov in Kharkov Region. Office buildings, house of culture, libraries and well-built streets are a typical feature of the Ukrainian village today
11—14	The world of books	35	In the Wedding Palace of Nikopol
13	Poet Boris Oliynyk meeting with school-children from Nova Kakhovka	36	A golden wedding is a specially joyous and solemn event in family life
16	Monument to Lesya Ukrainka in Ki	37—38	Memori
17	"To Pushkin from the Ukrainian people"—inscription on the monument to the great Russian poet in Kiev	39	In the Odessa Museum of Western and Oriental Art
18	Grave of Taras Shevchenko in Kaniv, Cherkassy Region	40	The UkrSSR State Museum of Ukrainian Fine Arts is a major cultural establishment in the capital city of Ukraine
19	The bronze figure of Ivan Fyodorov, the first Russian book-printer, rises majestically in one of the squares of the old city of Lvov		

- 41
Vil. Olesko in Lvov Region. Tourists in the local castle-museum — a branch of the famous Lvov Picture Gallery
- 42
The Kiev Museum of Western and Oriental Art presents masterpieces of art known the world over
- 43
Taras Shevchenko Opera and Ballet Theatre in Kiev
- 47—48
The overture
- 49—50
The Ukrainian ballet has been acknowledged internationally. People's Artists of the USSR Tatyana Tayakina and Valeriy Kovtun have made their own contribution to its fame
- 51
Ballet "Spartacus" as staged in the Dnepropetrovsk theatre
- 52
The ballet "Love Legend" enjoys great popularity with Kievites
- 53
The opera "Yaroslav the Wise" as staged in the Kiev theatre
- 54
The Lysenko Quartette of the Kiev Philharmonic is one of the best instrumental ensembles of chamber music in the Soviet Union
- 55
Guest actors are always welcome (The Yanka Kupala Byelorussian Theatre on tour in Kiev)
- 56—58
Scenes from plays: "They Were Actors" (The Gorky Russian Drama Theatre of the Crimea), "The Pharaohs" (The Ivan Franko Ukrainian Drama Theatre in Kiev), "To Hope" (The Lesya Ukrainska Russian Drama Theatre in Kiev)
- 59
"The Kremlin Chimes" as staged at the Kiev Russian Drama Theatre. This is one of the best plays from Ukrainian Leniniana
- 60
Well-known figures of Ukrainian culture: P. Maiboroda, F. Vereshchagin, V. Dobrovolsky, M. Kropivnitskaya, N. Uzhviy, Ye. Ponomarenko and A. Kos-Anatolsky
- 61
The Ukrainian dance "Hopak" is known in many countries the world over
- 62—63
The formation of Ukrainian cinematography is inseparable from the name of Oleksandr Dovzhenko
- 64—65
An interesting concert programme "Fire and Ice" was prepared by the "Ballet on Ice" Ukrainian ensemble especially for the Moscow Olympics-80
- 66—67
Cultural figures are frequent visitors to industrial enterprises
- 68—69
Recording a TV programme
- 70
The open-air theatre is attended by very many visitors
- 72
Rural workers on Kiev's theatrical stage. Performing: Composite choir of amateur singers from the Lenin Collective Farm (Khmelnitsky Region) and the "Rossia" Collective Farm (the Crimean Region)
- 73
Amateur men's choir of the Abakumov coal mine (Donetsk)
- 74
Concerts given by the amateur folk-instruments orchestra of the Rakhi Timber Combine in the Transcarpathian Region invariably enjoy great success
- 75—76
Rehearsal
- 77—79
Folk artisans pass on their skill and enthusiasm for creative work from generation to generation, from father to son

- 80
Needlewomen of Reshetilivka village (Pol-tava Region)
- 81
Amateur choir of the Bila Tserkva House of Culture (Kiev Region)
- 83
The best works of folk artisans from various corners of the Ukraine are shown annually at Republican exhibitions of decorative and applied art
- 85
"Friendship of Nations" memorial in the village of Senkivka, Chernigov Region, located where the borderlines of Russia, Ukraine and Byelorussia meet
- 86
Opening of the exhibition "Masterpieces of Russian Painting" at the UkrSSR State Museum of Ukrainian Fine Arts
- 87
Literary soirée for Ukrainian authors given at the Moscow Polytechnical Museum
- 88
Viewers at the Azerbaijan visual arts exhibition held in the Republican House of Artists of the Ukraine
- 89
M. Alexeev, M. Sviridov and R. Gamzatov, representatives of fraternal Soviet cultures, with Ukrainian writers
- 90
The Kirghiz poetess Alikman Deghenbayeva with Ukrainian schoolchildren
- 91
The well-known Soviet film star M. Zharov is welcomed at the Kiev railway station by the famous Ukrainian singer Dmitro Hnatyuk
- 92
Soviet writers Yu. Mushketik, I. Drach and K. Kuliev during celebrations of the 325th anniversary of Ukraine's reunification with Russia
- 93—94
In the Ukraine the general public show great interest for the cultures of fraternal socialist countries
- 95
The outstanding Polish writer Jaroslaw Iwaszkiewicz on a visit to Kiev in April 1977
- 96—99
The Ukraine cordially welcomes representatives of all nations and nationalities from our multinational Homeland
- 100
The opening ceremony of the All-Union music festival "Golden Autumn" in the village of Kachanivka, Chernigov Region
- 101
Kiev at night. New residential areas on the Dnieper's left bank
- 102
The Ukraina Palace of Culture in Ki
- 103
Our song is about friendship
- 104
The October Revolution Square in Kiev in festive attire

La victoire de la Grande Révolution d'Octobre de 1917 restera pour toujours l'événement le plus remarquable dans l'histoire de notre patrie. Un régime social de type nouveau, un travail créateur affranchi de toute contrainte, une amitié inébranlable, l'unité internationale et l'entraide des républiques fédérées, le rôle dirigeant du parti communiste furent les facteurs décisifs qui ont assuré l'épanouissement sans précédent de l'économie, de la science et de la culture de toutes les nations et ethnies de l'URSS. C'est au sein de cette union fraternelle, qu'ayant rassemblé pour la première fois toutes ses terres dans un seul Etat, le peuple de l'Ukraine Soviétique a atteint le degré le plus élevé de son essor économique et culturel.

Sous le pouvoir soviétique, la RSS d'Ukraine est devenue un pays à la culture socialiste avancée. L'instruction publique y est pour beaucoup. A l'heure actuelle, les enseignants des écoles secondaires d'Ukraine sont formés dans trente Instituts pédagogiques d'où sortent tous les ans près de 20 000 spécialistes. Plus de 80% d'instituteurs sont envoyés dans des écoles de villages.

De grands succès ont été obtenus dans le système de l'enseignement supérieur. Sur 10 000 travailleurs, 960 ont reçu une formation supérieure et 174 fréquentent des Ecoles supérieures qui sont en Ukraine au nombre de 144.

Les journaux, la radio, la télévision, les maisons d'édition, tous les moyens d'information et de propagande prennent part activement à l'application des décisions du parti, se manifestant en tant qu'éducateurs et organisateurs des masses. On publie en Ukraine plus de 2500 journaux, revues et périodiques à un tirage de 35 millions d'exemplaires ; tous les ans on voit augmenter les publications politiques, littéraires et de vulgarisation scientifique. La population dispose de 65 000 bibliothèques possédant 760 000 000 d'exemplaires de livres.

Les foyers culturels tels que les filiales de Kiev et de Lvov du Musée central Lénine, le musée de la cathédrale Sainte-Sophie, la Laure de Pétchersk à Kiev, les galeries de tableaux de Lvov, d'Odessa et de Kharkov, les musées de Sébastopol, de Dniépropétrovsk et d'autres villes sont renommés bien au-delà de l'Ukraine. Celle-ci possède 154 musées d'Etat et près de 4500 musées populaires qui rassemblent 5 000 000 environ de pièces de valeur.

Le mode de vie socialiste et notre réalité soviétique ont favorisé le développement de tous les genres artistiques. Les théâtres et les salles de concerts d'Ukraine accueillent quarante millions de spectateurs par an. Tous les jours, les 82 théâtres, les 25 Sociétés philharmoniques et l'Association « Oukrkontsert » donnent 340 représentations et concerts. Le public de nombreux pays a applaudi les Choeurs Vériovka, l'Ensemble de danses Virski, les Choeurs ukrainiens « Doumka » et beaucoup d'autres formations artistiques d'Ukraine.

Les 26 000 clubs et Palais de la culture d'Ukraine mettent leurs scènes à la disposition des sept millions d'artistes amateurs. Rien que les clubs relevant du Ministère de la culture de la RSS d'Ukraine organisent tous les ans plus d'un million cent mille représentations données par des amateurs. Cet indice caractérise non seulement le niveau culturel du peuple, mais aussi son activité sociale et politique.

L'art décoratif et appliqué contemporain s'imprègne des traditions et de la riche expérience de nombreuses générations. Presque chaque région administrative a des districts qui se sont rendus célèbres par leurs originales broderies. Toutes les couleurs de l'arc-en-ciel s'entremêlent sur les fameuses serviettes brodées de Krolévets. On a pu voir à de nombreuses expositions internationales les tapis confectionnés à Réchétilivka (région de Poltava), Degtiari (région de Tchernigov), Klembivka (région de Vinnitsa), Kossiv (région d'Ivano-Frankovsk). Les motifs ornementaux et les combinaisons de coloris caractéristiques de l'art du tissage sont aujourd'hui mis à profit pour la décoration des appartements, des vêtements et des objets servant à la vie de tous les jours. Les céramistes de Dybinski (région de Kiev), d'Opichnia (région de Poltava), de Valki (région de Kharkov), fabriquent des objets pittoresques. La peinture décorative ukrainienne est aujourd'hui largement renommée...

Le talent du peuple, l'expérience inestimable des générations précédentes et notre mode de vie socialiste qui a donné à chaque travailleur les possibilités de s'enrichir spirituellement et de développer ses capacités artistiques sont autant de gages qui assurent l'épanouissement de la culture en Ukraine Soviétique.

Liste des illustrations

1	20
L'avenir du pays	Salles du Musée d'Etat de la RSS d'Ukraine du livre et de l'imprimerie
2—4	21
L'initiation au beau commence dès l'enfance	Touristes à l'entrée du domaine historique et architectural de la cathédrale Sainte-Sophie à Kiev
5	22—23
La voix de la harpe...	Il y a actuellement en Ukraine plusieurs musées d'ethnographie en plein air : à Kiev, Lvov, Oujgorod, Péréiaslav-Khmelnitski...
6	24—29
Leçons de création (Classe de peinture à l'école technique d'art appliquée de Kossiv dans la région d'Ivano-Frankovsk)	Les coutumes et les fêtes populaires incarnent la beauté spirituelle de l'homme, son respect pour le travail et elles font partie de notre vie quotidienne
7	30—32
Tous les ans, les établissements d'enseignement supérieur de la république ukrainienne forment 142 000 spécialistes pour les différentes branches de l'économie nationale	A l'Exposition des réalisations dans l'économie nationale de la RSS d'Ukraine
8—9	33
Les bibliothèques vous invitent	Le quartier de Roussanovka à Kiev
10	34
Un groupe d'écrivains ukrainiens : Vitali Korotitch, Youri Zbanatski, Mikhaïlo Stelmakh, Vassil Kozatchenko, Pavlo Zagrébelny, Olès Gonchar, Mikola Zaroudny, Platon Voronko	Sniéjkov, région de Kharkov. Edifices publics, Maisons de la culture, bibliothèques, rues strictement tracées, tout cela est typique du village ukrainien contemporain
11—14	35
L'univers des livres	Au Palais des mariages de Nikopol
13	36
Le poète Boris Olynik à une rencontre avec des écoliers de Nova Kakhovka	« Noces d'or », événement particulièrement heureux et solennel dans la vie d'une famille
16	37—38
Monument de Lessia Oukraïnka à Kiev	Le souvenir
17	39
« Le peuple ukrainien à Pouchkine », inscription faite sur le monument au grand poète russe à Kiev	Au Musée d'Odessa d'art occidental et oriental
18	40
La tombe de Tarass Chevtchenko, grand poète ukrainien, à Kaniv, dans la région de Tcherkassy	Le Musée des Beaux-Arts de la RSS d'Ukraine est l'un des plus importants foyers culturels de la capitale ukrainienne
19	
Sur l'une des places de la vieille ville de Lvov se dresse, majestueuse, la figure en bronze du premier imprimeur russe Ivan Fédorov	

- 41
Olesko, région de Lvov. Visiteurs au château-musée local, filiale de la fameuse Galerie de tableaux de Lvov
- 42
Des chefs-d'œuvre connus dans le monde entier sont rassemblés au Musée de Kiev d'art occidental et oriental
- 43
L'Opéra de Kiev
- 47—48
Ouverture...
- 49—50
Le ballet ukrainien a acquis une renommée mondiale. Les artistes du peuple de l'URSS Tatiana Taïakina et Valéri Kovtoune y ont fait leur apport
- 51
Le ballet « Spartacus » sur la scène du théâtre de Dniépropétrovsk
- 52
Le ballet « La Légende de l'amour » jouit d'un grand succès auprès du public de Kiev
- 53
Des artistes de Kiev interprètent l'opéra « Yaroslav le Sage »
- 54
Le quatuor N. Lyssenko de la Société philharmonique de Kiev est l'un des meilleurs ensembles de musique de chambre du pays
- 55
Les hôtes sont toujours les bienvenus (Tournée du théâtre Y. Koupala de Biélorussie)
- 56—58
Scènes des spectacles : « Ils étaient des artistes » (théâtre russe A. Gorki de Crimée), « les Pharaons » (théâtre ukrainien I. Franko de Kiev), « Espérer » (théâtre russe Lessia Oukraïnka de Kiev)
- 59
Le spectacle « Les Carillons du Kremlin » interprété par les comédiens du théâtre russe de Kiev. C'est l'une des meilleures représentations de la Léniniane théâtrale ukrainienne
- 60
Musiciens et comédiens de renom : P. Maiboroda, F. Véréchtchaguine, V. Dobrovolski, M. Kropivnitskaïa, N. Oujvi, E. Ponomarenko, A. Koss-Anatolski
- 61
On connaît dans de nombreux pays le go-pak ukrainien
- 62—63
Les débuts de l'art cinématographique en Ukraine sont liés d'une façon indissoluble au nom d'Alexandre Dovjenko
- 64—65
L'Ensemble ukrainien « Ballet sur glace » a préparé un programme original « Le Feu et la Glace » à l'occasion des J.O.-80 à Moscou
- 66—67
Les personnalités du monde artistique sont souvent les hôtes de collectivités ouvrières
- 68—69
Enregistrement d'une émission de TV
- 70
Des centaines de personnes assistent aux concerts donnés en plein air au Théâtre vert
- 72
Travailleurs agricoles sur une scène de la capitale ukrainienne. Concert des choeurs réunis d'artistes amateurs des kolkhozes « Lénine » (région de Khmelnitski) et « Russie » (région de Crimée)
- 73
Les Choeurs d'hommes d'artistes amateurs de la mine E. Abakoumov (Donetsk)
- 74
Les concerts auxquels prend part l'orchestre d'instruments populaires du combinat forestier de Rakliv en Transcarpathie ont toujours un grand succès
- 75—76
Répétitions
- 77—79
De génération en génération, de père en fils se transmettent la maîtrise des artisans, leur passion pour la création
- 80
Brodeuses de Réchétilivka (région de Poltava)

- 81
Membres de cercles d'artistes amateurs de la Maison de la culture de Bila Tserkva dans la région de Kiev
- 83
Les œuvres les plus remarquables créées par les artisans de toute l'Ukraine sont présentées tous les ans à l'Exposition ukrainienne de l'artisanat et de l'art décoratif et appliqué
- 85
Le monument de l'Amitié des peuples au village de Senkovka dans la région de Tchernigov, à la frontière de la Russie, de l'Ukraine et de la Biélorussie
- 86
Inauguration de l'Exposition « Chefs-d'œuvre de la peinture russe » au Musée des Beaux-Arts de Kiev
- 87
Conférence donnée par des écrivains ukrainiens au Musée polytechnique de Moscou
- 88
A l'exposition d'œuvres de l'art plastique de l'Azerbaïdjan à la Maison des peintres d'Ukraine
- 89
M. Alexéev, M. Sviridov, R. Gamzatov parmi des écrivains ukrainiens
- 90
La poétesse kirghize Alikman Déguenbaeva parmi des écoliers ukrainiens
- 91
Les vieux amis Mikhaïl Jarov et Dmitro Gnatiouk, tous deux Artistes du peuple de l'URSS, sont toujours heureux de se revoir
- 92
Les écrivains Y. Mouchkétik, I. Dratch, K. Koulev lors de la célébration du 325e anniversaire de la réunification de l'Ukraine à la Russie
- 93—94
La culture des pays socialistes frères suscite un grand intérêt dans toute l'Ukraine
- 95
Un hôte des Kiéviens, l'éminent écrivain polonais Jaroslaw Iwaszkiewicz. Avril 1977
- 96—99
L'Ukraine accueille avec bienveillance les représentants de tous les peuples et ethnies de notre patrie multinationale
- 100
Inauguration solennelle du Festival national de musique « Automne doré » au village de Katchanovka dans la région de Tchernigov
- 101
Kiev le soir. Nouveaux quartiers résidentiels sur la rive gauche du Dniepr
- 102
Le Palais de la culture « Oukraïna » à Kiev
- 103
Nous chantons l'amiti'
- 104
Décor de fête place de la Révolution d'Octobre, la place centrale de la capitale ukrainienne

ББК 71я6
37С(С2)
д85

Богато иллюстрированное выразительными художественными фото, издание рассказывает о сокровищах музеев Украины, народных обычаях и обрядах, расцвете профессионального искусства и массового самодеятельного художественного творчества — духовных достояниях трудящихся республики за годы Советской власти. Альбом рассчитан на широкие круги читателей, зарубежных гостей, интересующихся вопросами развития советской социалистической культуры.

ДУХОВНЫЕ СОКРОВИЩА НАРОДА

Фотоальбом

о расцвете культуры Советской Украины

(На украинском, русском, английском и французском языках)

Киев «Мистецтво» 1981

Составитель Татьяна Васильевна Мудрик

Авторы текста

Ярема Петрович Гоян и Виталий Александрович Сидоренко

Авторы фото

Михаил Иванович Чернявский, Борис Александрович Миндель, Игорь Алексеевич Кропивницкий, Николай Федорович Козловский, Николай Кузьмич Плаксин, Борис Яковлевич Криштул, Борис Данилович Градов, Валентин Петрович Дедов, Виталий Федорович Кузовков, Игорь Михайлович Яицкий, Михаил Алексеевич Голяк, Михаил Артамонович Мельник, Эдуард Наумович Калика, Валерий Петрович Инютин, Евгений Аркадьевич Никончук, Юрий Михайлович Яременко, Александр Сергеевич Гордиевич и др.

В альбоме использованы также фотоснимки РАТАУ

Макет и художественное редактирование Анатолия Дмитриевича Кожухова

Художник Виктор Васильевич Лисовский

Рецензент Виталий Демьянович Матвийчук

Редактор В. Ф. Шевченко

Редактори тексті іноземними мовами О. К. Подшибіткіна, Ж. Й. Кофман

Мол. редактор Т. О. Ященко

Технічний редактор Н. Г. Орлова

Коректори Н. Д. Дроботун, О. Б. Гурвич, О. С. Кобушкі

Здано на складання 06.08.80. Підписано до друку 21.11.80. БФ 39617.

Формат 70×84/12. Папір люксокром. Гарнітура журн. рублена. Спосіб

друку офсетний. Умовн. друк. арк. 15,26. Обл.внд. арк. 20,08.

Тираж 10 000 прим. Зам. 2157. Ціна 4 крб. 30 коп.

Видавництво «Мистецтво». 252034, Київ, Золотоворітська, 11.

Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига»
Держкомвидаву УРСР, 252057, Київ-57, Довженка, 3.

Д85 **Духовні скарби народу: Фотоальбом про розквіт культури Рад. України.** /Упоряд. Т. В. Мудрик; Авт. тексту Я. П. Гоян, В. О. Сидоренко; Фото М. І. Чернявського та інших.— К.: Мистецтво, 1981.—167 с., іл.— Текст укр.,рос., англ. та фр. мовами.

В опр.: 4 крб. 50 к. 10 000 пр.

Мовою художнього узагальнюючого фото розповідає видання про скарби музеїв, народні звичаї та обряди, невпинний розвиток професійного мистецтва і масової самодіяльної художньої творчості — духовні надбання трудящихся республіки за роки Радянської влади.

20904—040
Д—————5—80. 4911020000
M207(04)—81

ББК 71я6+85я6
37С(С2)+7С(С2)

© Видавництво «Мистецтво», 1981